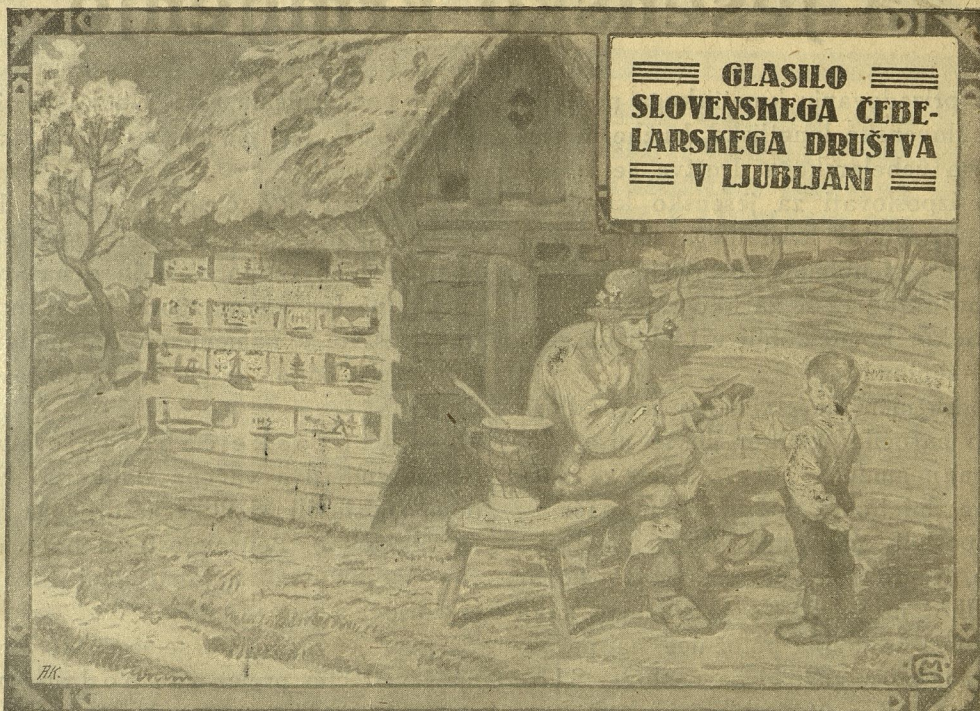

IZHAJA DNE 15. VSAKEGA MESECA ≡ ČLANARINA LETNO 14 K

SLOVENSKI ČEBELAR

≡ GLASILO ≡
SLOVENSKEGA ČEBELARSKEGA DRUŠTVA
≡ V LJUBLJANI ≡

UREJUJE M. HUMEK, SADJARSKI NADZORNIK V LJUBLJANI

Vsebina: Na pomoč čebelarstvu. — Izkušnje s prevešanjem. — Mnenja o medunosnosti lipe. — Brezletnost ali nosema. — Kranjska in hrvaška čebela. — K izboljšanju paše. — Izmenjava matic. — O prevažanju čebel na pašo. — Društvene vesti. — Drobiž.

LETNIK XXII.

1919

ŠTEV. 9.

Tej številki smo priložili poštne položnice za doplačilo zvišane članarine 6 K vsled sklepa občnega zboru. Te položnice naj se porabijo izključno le za doplačilo članarine in ne za plačilo sladkorja, da ne nastanejo pomote.

Sladkor za jesensko krmljenje.

Po prizadevanju kmetijskega poverjenstva, slovenske kmetijske družbe in slovenskega čebelarkega društva se je posrečilo izposlovati za jesensko krmljenje čebel 10 vagonov kristalnega sladkorja.

Cena v Ljubljano postavljenega sladkorja bo okrog 12 K za kilogram.

Sladkor bomo dobili v Ljubljano zadnje dni septembra.

Podružnični načelniki naj brez odloga zberejo naročila, kolikor jih še niso. Takisto naj nemudoma pobero denar za sladkor. Te dni bomo podružničnim načelnikom poslali položnice Slov. Kmetijske družbe. Na te položnice naj oddajo denar za sladkor na pošti. Ko bi slučajno kaka podružnica ne dobila položnice, naj pa pošlje denar po nakaznici na naslov: Slovenska Kmetijska družba v Ljubljani in naj na odrezku zaznamuje, da je denar za sladkor. Diferenca nad 10 K se bo vplačala ob prevzemu sladkorja.

Tisti čebelarji ljubljanske okolice, ki niso člani kake podružnice, dobe sladkor pri slovenski kmetijski družbi v Ljubljani, Turjaški trg št 3, in ga bodo plačali ob prevzemu. Naročila pa naj takoj vpošljejo tajništvu Slovenskega čebelarkega društva.

Ko bo sladkor v Ljubljani, bomo takoj obvestili vse podružnice pismenim ali celo brzojavnim potom.

Sladkor se bo oddajal izključno samo

tistim podružnicam, ki bodo prišle ali poslale ponj v Ljubljano. (Vreče seboj!)

Štajersko čebelarstvo naj zase v svojem delokrogu potom podružnic zbere naročila in denar pošlje na isti naslov kakor zgoraj označeno. Za to društvo je namenjenih 200 meterskih stotov sladkorja, ki ga bomo postavili v Celje.

Za koroške čebelarje sta določena tudi dva vagona sladkorja. Enega bomo postavili v Pliberk, drugega pa v Rožno dolino. Podrobnosti se bodo določile sporazumno s tamošnjimi lokalnimi faktorji.

Ker je važno, da se jesensko krmljenje izvrši čim preje, naj podružnice z vsvo naglico uredijo priglavljanje in odpravo denarja, da bo najkasneje do konca tega meseca vse urejeno.

Opozarjamo tudi vse čebelarje, da naj s sladkorjem varčno ravnajo, ker je malo upanja, da bi ga kaj dobili za pomladansko krmljenje.

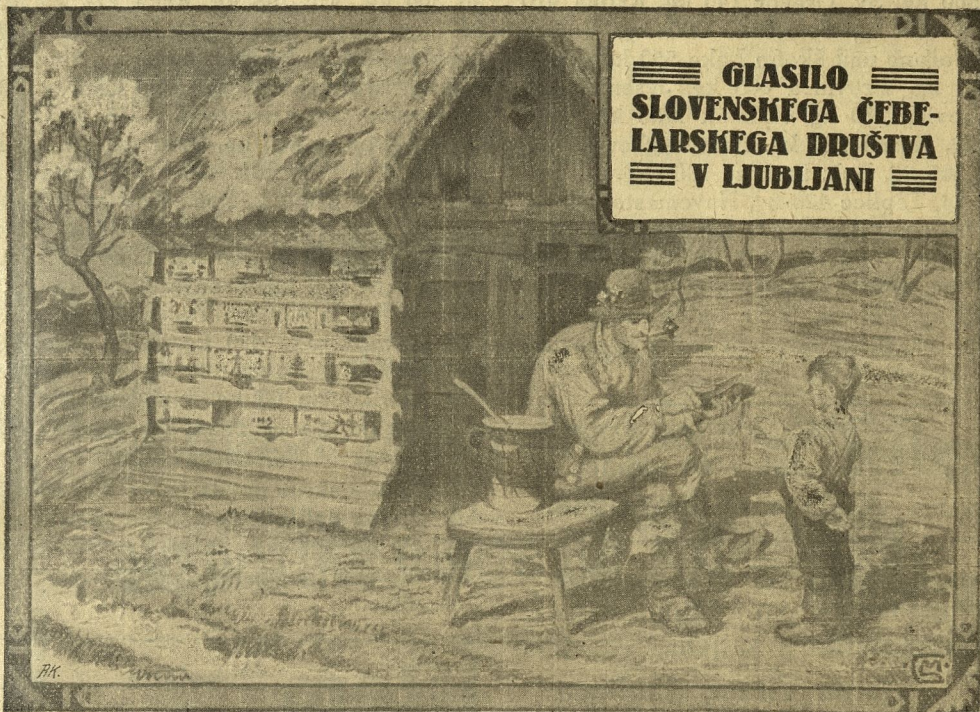
Konečno še pristavljamo, da imajo do tega sladkorja pravico samo člani čebelarških društev. Za člane se pa smatrajo samo tisti, ki doplačajo k članarini znesek 6 K, kakor je bilo soglasno sklenjeno na občnem zboru. Pri naročanju sladkorja naj se pobere torej tudi to doplačilo.

Osebna naročila za sladkor sprejema:

Tajništvo Slov. čebelarkega društva, Turjaški trg 3-I.

IZHAJA DNE 15. VSAKEGA MESECA ≡ ČLANARINA LETNO 14 K

SLOVENSKI ČEBELAR

≡ GLASILO ≡
SLOVENSKEGA ČEBE-
LARSKEGA DRUŠTVA
≡ V LJUBLJANI ≡

UREJUJE M. HUMEK, SADJARSKI NADZORNIK V LJUBLJANI

Vsebina: Minulo čebelarstvo leto. — Letni račun. — Jesenska opravila. — Nekoliko opazk iz prakse. — Izkušnje o prevešanju. — Prevešanje in nastavljanje. — Shranjevanje satja. — Moj panj in način mojega čebelarjenja. — Frank Benton. — Društvene vesti. — Drobiž. — Kazalo.

LETNIK XXII.

1919

ŠTEV. 10-12.

IZKAZ

o razdelitvi sladkorja čebelarškim podružnicam v čebelarške namene dne 12. okt. 1919. Cena 13 K za kilogram bruto, loko Ljubljana.

Podružnica Rob 400 kg, Kovor 250 kg, Trebnje 910 kg, Škofja Loka 980 kg, Črnomelj 140 kg, Boh. Bela 490 kg, Gorje 700, Tacen 210 kg, Krka 210 kg, Vič 610 kg, Vrhnika 910 kg, Grahovo 910 kg, Velike Lašče 260 kg, Ribnica 560 kg, Borovnica 260 kg, Dvovr-Žužemberk 630 kg, Dobrova 310 kg, Kranj 2534 kg, Radovljica 1500 kg, Selce 770, Podbrezje 560 kg, Sv. Gregor 140 kg, Krtina 910 kg, Bled 700 kg, Selo-Bled 400 kg, Vodice 350 kg, Poljane nad Škofjo Loko 550 kg, Pred-dvor 245 kg, Žirovnica 605 kg, Jesenice 400 kg, Brezovica 280 kg, Kamnik 1155 kg, Dovje 560 kg, Horjul 280 kg, Bela Cerkev 53 kg, Cerklje 505 kg, Boh. Bistrica 1000 kg, št. Jernej 300 kg, Toplice 420 kg, Novomesto 490 kg, št. Vid 1470 kg, Račna 400 kg, Kostel 700 kg, Raka 210 kg, Medvode 605 kg, Predgrad 400 kg, Zagorje 630 kg, Ljubljana 4273 kg, št. Rupert 125 kg, Pliberk 5000 kg, Borovlje 2241 kg, Celje 10.000 kg, ukradenega 210 kg, izgube 289 kg, skupaj 50.000 kg.

Kupim večje število čebelnih panjev za pleme.

A. Maček - Vrhnika 248.

Kupim 3 prazne, dobro ohranjene A.-Ž. panje kompletne s satjem.

Anton Virant, Škofljica.

Umetno satje

iz vposlanega voska izdelujeta brata Markelj Vrhnika št. 389. — Iz 1 kg pride 13—14 satnic za A. Ž. panj, na druge

sorazmerno več. Vosek mora biti v kosih in popolnoma čist, brez vsake primesi in goščave na spodnji strani. Pošilja naj se v takih zabojih, v katerih se bo lahko vračalo umetno satje. — Cena za izdelavo: 10 K za 1 kg.

IZKAZ

o razdelitvi sladkorja čebelarškim podružnicam v čebelarške namene dne 12. novembra 1919.

Cena 16 K za kilogram bruto, loko Ljubljana.

Čebelarško društvo Celje 10.000 kg, Podružnična zveza Pliberk 4000 kg, Podružnična zveza Borovlje 6000 kg, Podružnica Pred-dvor 352 kg, Grahovo 700 kg, Toplice 555 kg, Bled 560 kg, Vel. Lašče 355 kg, Kranj 1050 kg, Kovor 275 kg, Gorje 568 kg, Selo-Bled 495 kg, Jesenice 598 kg, Bohinjska Bela 493 kg, Horjul 360 kg, Vič 708 kg, Krka 278 kg, Krtina 630 kg, Kostel 840 kg, Radovljica 1127 kg, Trebnje 910 kg, Podbrezje 625 kg, Škofja Loka 910 kg, Breznica 498 kg, Bela Cerkev 140 kg, Selca 700 kg, Brezovica 345 kg, Poljane 485 kg, Vodice 415 kg, Dobrova 276 kg, Novo mesto 560 kg, Cerklje 420 kg, Ribnica 490 kg, Sv. Gregor 210 kg, Boh. Bistrica 770 kg, Ig 280 kg, Zagorje 770 kg, Rob 420 kg, Črnomelj 140 kg, št. Jernej 260 kg, Leskovec 140 kg, Žužemberk 560 kg, Predgrad 550 kg, Kamnik 490 kg, Račna 420 kg, Tacen 210 kg, Vrhnika 490 kg, Medvode 420 kg, Borovnica 350 kg, Raka 210 kg, Dovje 420 kg, št. Vid-Zatična 793 kg, Škocjan 60 kg, Ljubljana (za okolico in direktne člane) 5064 kg, izgube 195 kg, ukradenega 60 kg, skupaj 50.000 kg.

Tu še enkrat povdarjamo, kar smo povedali že pri delitvi, da značijo navedene številke bruto težo, t. j. težo z vrečami vred. Odtod primanjkljaj pri podružnicah, ki dele čisto težo.

Iščem čebelarja za oskrbovanje 150 plemenjakov. Za to mu dam v najem celo posestvo brezplačno. — Posestvo je blizu Radeč pri Zidanem mostu ter meri 45 johov in ima bolj gorsko lego. Natančneje po dogovoru. Ponudbe na upravo „Čebelarja“ pod šifro „Izkušen čebelar“.

Alberti-Žnideršičeve panje

natančno po meri izdelane razpošilja,
izdeluje tudi po vzorcu panje vseh drugih sistemov

Čebelarško podjetje Viktor Vokač,
Dvor, Kranjsko.

Sporočam, da sem izdelavo

Žnideršičevih panjev

opustil, ter je moja zaloga

Žnidaršičevih panjev

razprodana.

Nudim še,

kolikor časa traja zaloga

eksportne panje na 9 okvirjev.

Grajsko

Kolovška lesna industrija

Feliks Starè

Kolovec, pošta Radomlje,

železnična postaja Jarše-Mengeš.

Gospodarska zveza

v Ljubljani

prodaja specerijsko
in kolonijalno blago, umetna
gnojila in krmila, sir, surovo maslo in
kondenzirano mleko ter preskrbuje vsako-
vrstne poljedelske in sadjarske stroje.

Velika zaloga
pristnih domačih
vin po zmernih
cenah.

Izdelujem in dobavljam

Žnideršič - Albertijeve panje
eksportne panje na 9 okvirjev
v delih
in popolnoma izdelane.

Panji stalno na skladišču.

Grajsko Kolovška lesna industrija
Feliks Stare

Kolovec, pošta Radomlje,
železnična postaja Jarše - Mengeš.

Gospodarska zveza

v Ljubljani

prodaja specerijsko
in kolonijalno blago, umetna
gnojila in krmila, sir, surovo maslo in
kondenzirano mleko ter preskrbuje vsako-
vrstne poljedelske in sadjarske stroje.

Velika zaloga
pristnih domačih
vin po zmernih
cenah.

SLOVENSKI ČEBELAR

GLASILO SLOVENSKIH ČEBELARSKIH
DRUŠTEV

UREDIL

M. HUMEK

SADJARSKI NADZORNIK V LJUBLJANI

XXII. LETNIK

1919

ODGOVORNI UREDNIK HINKO ZIRKELBACH. LASTNIK SLOVENSKO
ČEBELARSKO DRUŠTVO. TISKA JUGOSLOVANSKA TISKARNA V LJUBLJANI.

Kazalo.

	Stran		Stran
I. Članki.			
Barve. (A. Kostrevc)	29	Nekaj o ropanju. (A. Cvenkl)	29
Brezletnost ali nosema. (Fr. Lakmayer)	128	Nekoliko opazk iz prakse. (J. Jurančič)	142
Čebelarstva pisma 12, 25, 43,	77	Nekoliko pripomb k čiščenju voska. (A. Levstik)	45
Čebelarstvo ob Kolpi. (A. P.)	64	Neugodni spomladanski vplivi. (J. Jurančič)	57
Čebelarstva opazovalnice. (Jos. Verbič)	81	Normalni kranjski panj. (M. Humek)	47
Čebela — zdravnik	117	Nosema. (J. K.)	62
Čebele — rešiteljice. (Mišjakov Julček)	35	Občni zbor Slov. čebel. društva	105
Dve matice v enem panju. (H. Zirkelbach)	14	Opombe k članku: Organizacija čebelarstva v novejši dobi. (A. Lapajne)	65
Duhovnik-čebelar. (S. T.)	67	O prevažanju čebel v pašo. (A. Lapajne)	132
Eksportni panj. (M. Humek)	9	O prevešanju. (J. Okorn)	75
Frančišek Rojina. (M. Hafner)	1	Organizacija čebelarstva v novi dobi. (A. Žnideršič)	3, 25, 41
Frank Benton. (Dr. Žontar)	158	Organizirajmo se!	50
Izkušnje v prezimovanju. (J. Konjedic)	32	Poziv!	15
Izkušnje v prevešenju. (J. Babnik)	145	Prevešanje. (A. P.)	44
Izkušnje o medunosnosti lipe	127	Prevešenje in nastavljanje. (J. Burnik)	146
Izmenjava matic. (B. Penjič — J. Šega)	131	Priprava čebel za jesensko pašo. (J. Okorn)	94
Jesenska opravila. (J. Okorn)	140	Proč s prevešanjem! (V. Jakelj)	89
Kaj bo! (M. Humek)	73	Shranjevanje satja. (Fr. Breščak)	148
Kaj je z lipo? (M. Humek)	94	Špekulativno pitanje	47
Kaj je z lipo? (Fr. Lakmayer)	115	Tat. (A. L.)	52
Kako naj čebelarimo na med v A. Ž. panjih	113	To in ono. Štatistika. (M. Vidmar)	34
Kam bodi obrnjen čebelnjak. (M. Levstik)	66	Velečebelarstvo. (Nekdo)	8
Karbolinej. (Fr. Lakmayer)	116	Zaklopna kozica. (M. Humek)	79
K izboljšanju čebelne paše. (A. P.)	130	Zapora za A. Ž. panj. (J. Babnik)	98
Kranjska in hrvatska čebela. (Drag. Presečki)	129	Zdravilo za brezletnost ali nosemo	163
Kranjič in eksportni panj. (O.)	27	Zimsko premišljevanje. (J. Jurančič)	18
Kriza	2	Žena in čebelarstvo. (H. Zirkelbach)	82
Lastno zavarovanje. (Iv. Jurančič)	16		
Lepo satje za A. Ž. panj iz kranjiča. (Val. Jakelj)	60	II. Vesti iz podružnic.	
Letni račun. (M. Humek)	138	Čebelarstva podružnica v Beli cerkvi	70
Malo tožbe — več vztrajnosti. (Fr. K.)	117	Čebelarstva podružnica na Boh. Beli	86
Med kot domače zdravilo. (A. Lapajne)	15	Čebelarstva podružnica za gornjegrajski okraj. (J. T.)	86
Med, važna človeška hrana. (B. Penjič — J. Šega)	31	Čebelarstva podružnica v Grahovem	134
Minulo čebelarstvo leto. (M. Humek)	137	Čebelarstva podružnica na Jesenicah	70
Mnenja o medunosnosti lipe. (Fr. Lakmayer)	127	Čebelarstva podružnica za Kranj	160
Moje točilo. (J. Kajfež)	96	Čebelarstva podružnica na Krki	70
Moj panj in moje čebelarstvo. (Žnideršič-M. Humek)	149	Čebelarstva podružnica za Kamnik	161
Moj panj in moje čebelarstvo. J. Virijent)	11	Čebelarstva podružnica za metliški sodni okraj	85
Moj polom. (M. Levstik)	50	Čebelarstva podružnica za Mursko polje	21
Nabiranje cvetnega prahu. (P. Jocič)	61	Čebelarstva podružnica v Račni	70
Nalezljive čebelne bolezni. (Jos. K.)	48	Čebelarstva podružnica za Savinjsko dolino	100
Najboljše kadilo. (M. Humek)	80	Čebelarstva podružnica za Škofjo Loko	60
Narejeni roji. (J. O.)	59	Čebelarški shod in ustanovitev čebelarstva podružnice v Središču	120
Napajalniki. (Jos. Verbič)	95		
Na pomoč čebelarstvu! (M. Levstik)	121		
Naše opazovalnice. (J. Verbič)	99		

	Stran		Stran
Čebelarški shod na Raki	86	Odborova seja 27. februarja 1919	38
Čebelarški shod v Trebnjem	86	Odborova seja 28. marca 1919	54
Čebelarški tečaj v Gorjah	86	Odborova seja 23. maja 1919	101
Čebelarški tečaj na Grmu	70	Odborova seja 22. julija 1919	101
Četrti čebelarški shod čebelarške podružnice za Savinjsko dolino	120	Odborova seja 22. avgusta 1919	134
Iz Breznice	85	Odborova seja 9. oktobra 1919	159
Iz Grahovega	55	Odborova seja 13. novembra 1919	159
Iz Škocijana	149	Slovensko čeb. društvo za Sp. Štajersko	84
Iz Št. Jerneja	119	Spodnještajersko čebelarško društvo	19
Iz Št. Ruperta na Dolenjskem	84	Važna objava	163
Iz Tinja na Pohorju	87	Vsem čebelarškim podružnicam, ki so delile jesenski sladkor	160
Iz Viča	20	Vsem dremajočim in spečim podružnicam	19
Kazaze	161	Listnica uredništva 24, 72, 88, 136, 164	
Ksaverij v Savinjski dolini	22		
Občni zbor čebelar. podružnice v Gorjah	71	IV. Drobž.	
Občni zbor čebelarške podružnice za Poljansko dolino	71	Ali je lastovica čebelam nevarna	22
Občni zbor čebelar. podružnice na Krki	85	Ali je lastovica čebelam škodljiva	71
Občni zbor čebelarške podružnice v Radovljici	69	Čebela — rešiteljica	87
Občni zbor ribniške podružnice	39	Čebelarški shodi	73
Pliberk in okolica	70	Čebelarški shod v Črnomlju	103
Podružnica Slov. čebelarškega društva v Kamniku	84	Čebelarški shod pri Sv. Iliju pod Turjakom	103
Prevalje	69	Čebelarška podružnica v Št. Jerneju	103
Redni občni zbor čebelarške podružnice v Kranju	69	Delniška družba za izdelovanje marmelade	23
Selška čebelarška podružnica	38	Dvodnevni čebelarški tečaj v Radovljici	103
Shod čebelarške podružnice v Zagorju ob Savi	120	Enodneven čebelarški tečaj	72
Shod čebelarjev iz Žužemberka, Soteske in Toplice	38	Huber Franc	23
Shod čebelarjev za črnomaljsko okolico	85	Iz Cadrama v Pohorju	71
Št. Vid pri Stičini	69	Izvlaček iz statistike l. 1836.	162
Ustanovitev čebelarške podružnice v Medvodah	21	Izvrstno sredstvo za združevanje	135
Ustanovni občni zbor čebelarške podružnice v Slov. gradu	120	Kaj bo, kaj bo!	87
Vabilo na občni zbor čebelar. podružn. za ljubljansko okolico	161	Lovilnik za trote in matico	135
Vič. Čebelarško predavanje	38	Medena letina v Istri	161
V Zagorju ob Savi	69	Med in španska bolezen	56
		Mesto čebelarškega strokovnjaka	71
		Moč nad čebelami	87
		Mursko polje	56
		Okrog 100.000 K	40
		O nabiranju cvetnega prahu	134
		Osrednja čebelarška knjižnica	22
		Pismo	135
		Plodovita matica	55
		Pričetniki in sladkor	40
		Prvi roj	71
		Prvi spomladanski izleti	56
		Suh, lepo osnažen in zbran mah	135
		Umetno satje	23
		Varujte se pred mišimi!	22
		Vodstvo podružnice	103
		Vrnitev	88
		Vsem, ki bodo vozili čebele v ajdovo pašo	103

III. Društveni vestnik.

Centralno čebelarško društvo v Zagrebu	161
Čebelarške opazovalne postaje	20
Izredni občni zbor čebelarškega društva za Štajersko	101
Občni zbor čebelarških podružnic	160
Odborova seja 17. januarja 1919	38

GLASILO SLOVENSKEGA ČEBELARSKEGA DRUŠTVA V LJUBLJANI.

LETO XXII.

V LJUBLJANI, 15. FEBRUARJA 1919.

ŠTEV. 1., 2.

Francišku Rojini.

M. Hafner.

Francišek Rojina je bil 21 let urednik našega društvenega glasila, in če bi bilo po našem, bi bil še nadaljnjih 21 let. Ampak on sam je odločil drugače. Sklenil je, da odloži to najvažnejše mesto v našem društvenem delovanju, in morali smo, da si ujaljeni, vpoštevati njegov trdni sklep. Zato se poslavljam danes v imenu glavnega društvenega odbora od Franciška Rojine kot urednika našega lista.

Pisati nadrobno o delovanju in o zašlugah našega Franciška Rojine mi ne kaže. Prvič zato ne, ker je njegovo delovanje in so njegove zasluge splošno znane. Bil je 21 let duša društva in nekak predstavnik društvenega programa. Kadar se bo pisala zgodovina našega društva, recimo ob 25 letnici, prišel bo Francišek Rojina itak do prave veljave. Drugič zato ne, ker nam je Francišek Rojina obljubil, da bo kot sotrudnik ostal tudi zanaprej zvest našemu društvenemu glasilu. Njegovo delovanje za društvo torej še ne bo prenehalo, prešlo bo le v drugo obliko. Končno pa tudi zato ne, ker bi s tem zagrešil proti izrečni želji Franciška Rojine.

Upam pa, da mi Francišek Rojina ne bo štel v zlo nekaj splošnih opazk, posebno če ga zagotovim, da ne bodo dišale prav nič po kadilu in pa da si bom s temi

opazkami znatno olajšal vest, češ, izpolnil sem svojo dolžnost.

Francišek Rojina je pristno naš čebelar. Proučil in spoznal je čebelarstvo drugih krajev, tujih narodov, udeleževal se je raznih čebelarskih enket, sijajnih čebelarskih razstav, pa ves sijaj in blesk, pa vsa učenost in temeljitost tujine ga je le še bolj potrdila v veri, da je naša sivka najboljša čebelna pasma celega sveta, pa da je naše čebelarstvo, če ne prvo, pa vsaj enakovredno med enakovrednimi.

Francišek Rojina je pristno gorenjski čebelar. Zaščitnik naše gorenjske čebeloreje. Dobro mi je še v spominu, kako iz srca so mu vrele pri neki odborovi seji besede: »Popolnoma zavreči pa našega kranjička tudi ne smemo...« Bilo je to tiste čase, ko je izšla izza obronkov Krasa nova zvezda, zvezda svetlejša od vseh drugih zvezd, ko so omamljali Žnidaršičev panj, njegovo čebelarstvo in uspehi upravičeno ves čebelarski svet, ko smo tekmovali mi vsi drug za drugim, da bi postali vredni učenci Žnidaršičeve šole. Bil je Francišek Rojina, ki si je upal trditi, da je Žnidaršičev panj imeniten in nedosežen za čebelarjenje na med, da bo pa čebelarjenje na čebele za gorenjske čebelarje morda še najboljši način čebelarjenja.

Zavzel se je za kranjička in za izvoz živih čebel, in dobro še vem, da sem mu bil takrat hvaležen za njegove iskrene besede.

Francišek Rojina ni samo čebelar r a z u m a, on je tudi čebelar s r c a. Spominjam se še, s kakim neprisiljenim veseljem mi je razkazoval panji različnih sistemov, ko sem pa prvič obiskal v kraljestvu njegovih čebelic. Dunajski pokončni panji, gerstungovci, droriji in drugi taki veljaki, ki so že davno prekoračili zenit čebelarke slave, so se vrstili pred nama. In o vsakem je vedel povedati veliko dobrega, slabega o nobenem. Pa ni našlo par čebelic izhoda tam ob oknu. Ujel jih je posamič in nesel pred čebelnjak. Res prava malenkost, pa sem jo vendar zapisal za tiste, ki so — čebelarji... In s kakim ponosom mi je predstavil svojo stiskalnico. Ni je iznašel. Ne-

kateri medarji njegovega okraja so že rabili tako stiskalnico. Ampak Rojina jo je iznašel za nas čebelarje, nam jo je predstavil in popisal v društvenem glasilu, in njegova zasluga je, da je šel glas o tej najboljši stiskalnici za vosek širom slovenske zemlje. Zato, mislim, da je umestno in da nam veleva že čut hvaležnosti, da imenujemo to preizkušeno in vsestransko za najboljšo priznano stiskalnico za vosek R o j i n o v o stiskalnico.

Kot urednik se je Francišek Rojina prikupil nam vsem s svojim vsestranskim čebelarskim znanjem in pa s svojim zdravim humorjem. Upam, da bo njegov humor zvenel tudi še zanaprej po društvenem glasilu in nam lajšal pot preko toliko razočaranj, katerim smo izpostavljeni tudi mi čebelarji.

Bodí zdrav, Francišek Rojina, in oglašisi se večkrat!

Kriza.

V uredništvu »Sloven. Čebelarja« je nastala kriza. Njegov urednik, nadučitelj g. Fr. Rojina, ki je vodil usodo »Čebelarjevo« od njegovega rojstva do konca minulega leta — torej celih 21 let — je prostovoljno odložil ta posel. Društveni odbor je mene naprosil, da bi prevzel uredništvo vsaj začasno. Nisem se rad vdal, ker predbro poznam to težavno delo. Naposled pa le ni kazalo drugače, da sem obljubil, pomagati tako dolgo, da društvo pridobi za ta častni, ali ne ravno lahki posel, primernejšo, mlajšo moč.

Dalje je odbor trdno sklenil delovati na to, da odslej preneha dosedanja nerednost v izdajanju posameznih števil in da mora list izhajati zopet redno 15. dan vsakega meseca. Le še današnji prvi številki naj bi izšli v skupnem zvezku, in če ni drugače mogoče, nekoliko zakasnelo.

Torej predvsem naj izhaja »Slovenski Čebelar« redno. Samoobsebi je umevno, da bi moral biti tudi na vse

strani poučen, mikaven in zanimiv. Mlajšim, neizkušenim čebelarjem (in takih bo sedaj veliko) naj bi bil zanesljiv učitelj in kažipot, starejšim in preizkušenim pa v pobudno, prijetno in kratkočasno razvedrilo in zabavo. Pri vsem tem bi moral pa vpoštevati izredne razmere sedanjega velikega časa, ko je treba tudi v čebelarstvu nove orientacije in ko je treba nanovo zastaviti vse sile, da se bodo v doglednem času poravnale globoke rane, ki jih je zadala vojska tej panogi. Pred očmi bo treba imeti zlasti nov svetovni položaj, kar gotovo ne bo brez vpliva na izvozne in uvozne razmere in na cene čebelarskih pridelkov in čebelarsko tehničnih izdelkov. Z mejami, ki so ločile slovenske čebelarje, je padel tudi nezdravi separatizem. Zato bo treba na podlagi novega položaja preosnovati društvo in kajpada preurediti v tem zmislu tudi njegovo glasilo itd. itd.

Kajne, čebelarji! Obširen program!
Delo na vseh koncih in krajih!

Menda ni nikogar med vami, ki bi zahteval, oziroma pričakoval, da bo vse to izpeljal urednik sam, ali pa da je dovolj, če dobi tuptatam od kakega čebelarja kak migljaj. »Slovenski Čebelar« je društveno glasilo. Vsled tega je pravzaprav dolžnost vsakega člana, ki je zmožen pisanja — analfabetov pa med čebelarji itak ni — da po svojih močeh sodeluje pri listu. Izkušeni mnogoletni praktiki naj ga polnijo s strokovnimi članki aktualne vsebine, ki so zajeti iz lastne prakse. Drugi so zopet dobri poročevalci, kritiki itd. Mlajši, manj izvežbani, pa ukaželjni tovariši naj se zaupno obračajo na list z raznimi vprašanji. Na ta način bodo sprožili marsikak zanimiv in poučen razgovor, razpravo ali celo malo stvarno polemiko. Urednik bo pa skušal vse te doneske urediti in zložiti v harmonično celoto po gotovih temeljnih načelih, ki odgovarjajo zahtevam sedanjega časa. Tako bomo dosegli, da bo vsaka številka nudila vsakomur kaj poučnega, poudnega in zanimivega.

Glede rednega izdajanja moram poudarjati, da razmere v tiskarni danes niso veliko boljše, nego med vojsko. Ako hočemo list redno izdajati, ne smemo živeti »iz rok v usta«, ampak uredništvo mora imeti gradiva v zalogi najmanj za en mesec naprej.

Zato se obračam najprej do vas vseh — pa prav do vseh — ki ste doslej zalažali naše glasilo z dušno hrano, da vpoštevate njega sedanje stališče in pomen za nadaljnji razvoj in napredek slovenskega čebelarstva ter ostanete brez izjeme vsi tudi vnaprej zvesti in zanesljivi njegovi sotrudniki. Vabim pa obenem tudi vse druge člane, ki so stali doslej iz tega ali onega upravičenega ali neupravičenega vzroka bolj ob strani, da nemudoma stopijo v krog »Čebelarjevih« sotrudnikov.

Kakor čebelarstvo brez čebelne paše ne bi moglo obstati, prav tako je list brez sotrudnikov nemogoč. Čim obilnejša je bera, tem lažje in hitreje se ljudstva razvijajo, čim več prispevkov v pravem času, tem boljši in tem popolnejši list.

Otrsimo s torej vseh nepotrebnih ozirrov, predsodkov, strankarskih pomislekov, vse mlačnosti in brezbriznosti in pokažimo z združenimi silami v bratski slogi, da smo vredni velikega časa, v katerem živimo. Le pod tem pogojem se smemo nadezati, da »Slov. Čebelar«, sedaj ko je srečno prestal svojo otroško in mladeniško dobo, v svoji moški dobi ne bo samo životaril, temveč da se bo **krempko razvijal in širil ne samo po naši ožji domovini, ampak po celi Jugoslaviji.**

M. Humeč,

sadjarski nadzornik v Ljubljani.

Organizacija čebelarstva v novi dobi.

A. Žnidarsič.

Živimo v velikem zgodovinskem času! Ta čas je velepomemben za nas Slovence zaradi tega, ker smo se osvobodili tujega gospodarstva. Tujec je dosedaj upravljal naše gospodarstvo. Skrbel je pritem bolj zase, kakor za nas. Skozi stoletja si je pridobil naš dosedanji gospodar obilo izkušenj, kako voditi na današnji stopinji stoječi komplicirani stroj gospodarstva, nas pa je odrival v stran.

Težak je naš položaj že vobče. Še težji je pa vsled tega, ker prevzemamo gospodarstvo, ki ga je treba urediti pri spremenjenih razmerah popolnoma novo. A nas ni strah! V zadnjih desetletjih smo pokazali Slovenci na vseh poljih, da smo sposobni kosati se z narodi, ki stoje sedaj nad nami. Upamo tedaj, da se bodo sedaj še bolj razvile v nas speče sile, in da se bomo v kratkem povzpeli na

oni višek kulture, ki ga zavzemajo drugi narodi.

Treba bo smotrenega dela! Za vsako gospodarsko panogo si moramo napraviti velikopotezen načrt. Po tem načrtu, ki ga bomo od leta do leta izpopolnjevali, zasnovati moramo svoje delovanje. Upajmo, da je vojna očistila ozračje v toliko, da politično strankarstvo ne bo več oviralo našega napredka.

Slovenski čebelarji smo organizirani v treh čebelarskih društvih, in sicer v onem za Kranjsko, za Štajersko in za Koroško. Ker so odpadle deželne meje, združijo naj se vsi čebelarji v enem društvu s sedežem v Ljubljani.

Društvo bi se nazivalo: »Društvo slovenskih čebelarjev v Ljubljani«. Imelo bi v vseh sodnijskih okrajih svoje podružnice.

Preidimo tedaj k nalogi, ki čaka naše društvo! Predmeti, katere hočemo razmotrivati, so sledeči:

1. reja čebel,
2. trgovina s čebelami,
3. trgovina z medom in voskom,
4. razpečevalnica za čebelarske potreščine.

Vzemimo v pretres prvo točko: »reja čebel«. To bomo pospeševali s sledečimi sredstvi:

V teoretičnem smislu:

1. s čebelarsko književnostjo,
2. s čebelarskimi predavanji,
3. s čebelarskimi tečaji,
4. s čebelarsko šolo in
5. s čebelarskimi razstavami.

V praktičnem oziru:

1. z izboljšanjem čebelne paše,
2. z vzgojo zlahtnih matič in trotov,
3. z uvedbo boljših sredstev za čebelarjenje in
4. s prevažanjem čebel na razna pašišča.

Na kaki stopinji stoji naša čebelarska književnost? Našemu gla-

silu, vrlemu »Slovenskemu Čebelarju«, imamo v veliki meri pripisovati napredek med slovenskimi čebelarji v zadnjih dveh desetletjih. List si je pridobil obilo dobrih sotrudnikov. Akoravno mu je vojna kolikortoliko škodovala, smemo pričakovati, da se list v novi dobi pomladi in da napreduje. Manjka nam pa knjige, dobre učne knjige. Treba bo, da jo naši strokovnjaki čimprej spravijo na dan.

Čebelarska predavanja, ki so se že pred vojno prirejela po našem ozemlju, so mnogo pripomogla k povzdigi naprednega čebelarstva. Dokler nimamo čebelarstva tako razvitega, da bi mogli nastavljeni potovalne učitelje s stalno plačo, nastaviti bo treba dobre predavatelje, da proti nagradam opravljajo ta posel.

Naloga potovalnih učiteljev ni, da bi učili teorijo in uvajali čebelorejo v podrobno praktično delo, ker čas, ki jim je v to določen, je prekratek. Namen bo dosežen, ako potovalni učitelj v širokih obrisih opozarja čebelarje na pridobitve, ki so se dosegle na tem polju ter jim razlaga sredstva, s katerimi je mogoče doseči pri čebelarstvu boljše uspehe. Ob enem naj bi čebelarjem obrazložil pomen in važnost stanovske organizacije in jih skušal pridobiti za člane Društva slovenskih čebelarjev v Ljubljani.

Predavateljeva naloga bi bila tudi, proučevati razmere njegovega okoliša in se posvetovati s čebelarji, tako da jim bo mogoče, prikrojiti rejo svojih čebel primerno dotičnim krajevnim razmeram. Razentega bi moral biti potovalni učitelj čebelarjem svetovalec v vseh zadevah, tako da bi se vsakdo lahko obračal nanj, ko bi si ne vedel pomagati. Stati bi moral z njimi vedno v stiku ter večkrat obiskovati njihove čebelnjake. Nadzorovati bi moral podružnice, da marljivo in redno delujejo, in voditi statistiko, tako da bi čimpreje zbrali nanesljivih podatkov glede števila čebelarjev, števila panjev s premakljivim in nepremakljivim delom in glede množine vsakoletnega pridelka.

Potovalni učitelji, ki bi se posebno odlikovali, naj bi dobili nagrade.

Čebelarski tečaj. Malo tečajev se je dosedaj vršilo pri nas, a kar se je v tem oziru storilo, je rodilo dober sad. Priznati pa moramo, da ni bilo v dosedanjih tečajih nikakega sistema. Poučevalo se je brez vsakega reda.

Medtem, ko je smoter čebelarskih predavanj, da vzbudimo v čebelarjih zanimanje za napredno čebelarstvo in da jih pridobimo za stanovsko organizacijo, imajo tečajni nalogo, izšolati čebelarje v čebelarski stroki. Nikakor ne smemo stremiti po tem, da pridobimo čimveč ljudi za čebelarje, ampak le za tem, da se oklenejo čebelarstva oni, ki imajo veselje in čas zato.

Čebelarski tečaj naj bi se prirejali letno po enkrat, n. pr. na sedežih sedanjih okrajnih glavarstev ali na kakem drugem primernem kraju v političnem okraju. Tečaj naj bi bili večdnevni. Najugodnejši čas za pouk sta meseca maj in junij, ko so čebele na višku razvoja in se da razkazati največ čebelarskih opravil. Pri tem bi bilo treba ločiti začetnike od naprednejših čebelarjev; to bi bilo sicer v začetku manj priporočljivo, ker je slednjih premalo. Za prireditev tečaja bi bilo treba sestaviti natančen dnevni red, tako da se vsak dan obravnava deloma teoretično tvarino, deloma pa praktična dela. Za slednja naj bi služili vzorni čebelnjaki, ki bi morali biti v krajih, kjer se prirejajo tečaj. Ni pa treba, da bi društvo gradilo lastne čebelnjake, ampak pogodilo naj bi se z naprednimi čebelarji, da dajo na razpolago v to svrhu svoje čebelnjake. Dati bi jim bilo treba primerno odškodnino, ker pri razkazovanju se poškoduje marsikateri panj. Za pouk naj bi se pritegnilo najboljše preizkušene moči.

Čebelarska šola. Pri nas Slovincih so za čebelarstvo tako ugodni pogoji, da bomo črpali iz njih koristi ne-le čebelarji, ampak neposredno država sama. Delovanje čebel vpliva na večji produktivni donos mnogih koristnih rast-

lin, zlasti pri sadjarstvu so pokazale izkušnje, kako važen faktor so čebele pri oplojevanju cvetja. Lahko rečemo, da je dobičkanosno sadjarstvo odvisno od reje čebel. Med in vosek bosta predmeta, ki se bosta izvažala ne kot surovina, ampak kot gotov izdelek. Kolikor več moremo izvažati, toliko bolj se dvignejo državne finance. A tudi iz drugih vzrokov bo moralo biti naši vladi na tem, da dvigne to važno kmetijsko panogo. Ako bomo stopili pred njo s prošnjo, da nam pomaga ustanoviti čebelarsko šolo, upamo, da ta prošnja ne bo ostala glas vpijočega v puščavi.

Za čebelarsko šolo moramo imeti primerna poslopja za pouk, čebelarski laboratorij, čebelarski muzej in čebelarsko knjižnico, razentega pa vrt za čebelnjak.

Najprimernejši kraj za šolo bi bila Ljubljana, ker leži v središču Slovenije in ker bo ostala tudi v drugih kulturnih zadevah naše ognjišče, okrog katerega se zbiramo. Tudi učne moči, ki ne bodo stalno nastavljene, bi se v Ljubljani laglje dobile.

V šoli bi se vzdrževali celodnevni tečaj, in sicer štirinajstdnevni za čebelarske učitelje in mojstre, enodnevni tečaj za vzgojo matic, poldnevni tečaj o čebelnih boleznih, dvadnevni preparacijski tečaj za čebelarske učitelje in mojstre, in postranski poldnevni tečaj za začetnike in novince; slednji v spomladanskih, poletnih in jesenskih mesecih po dva- do trikrat na mesec.

Na šolskem vrtu naj bi bili postavljeni nekateri vzorni čebelnjaki in potovalni voz z A. Ž. panji. Razentega naj bi se postavilo po dva do tri panje vseh modernih sistemov in pa panje za preizkušnje, ki bi jih naši čebelarji izboljšali. Razentega panji za vzgojo in ozimljenje matic in dva tehtalna panja za opazovanje.

V šoli bi moral biti nameščen čebelarski mojster s pomočnikom, ki bi obenem opravljal službo šolskega sluga. Da bi bila oba dovolj zaposlena, opravljala bi

lahko 150 ljudstev, kojih donos bi pomagal kriti stroške. V šolo bi se sprejemalo lahko tudi nekaj vajencev, ki bi obenem pomagali čebelarstvem mojstru pri njegovih delih.

Šola bi služila tudi v pomožno učiteljskišče za kmetijske in živinozdravniške šole. V šoli bi imeli preizkuševalnico za med in vosek, in tudi svoj muzej, kjer bi zbirali vse zanimive starine iz čebelarstva.

Čebelarstvene razstave naj bi se prirejale v vseh večjih mestih Slovenije, letno enkrat, in sicer vsako leto v drugem mestu.

Namen razstav bi bil, da pokaže občinstvu naše čebelarstvo, naš pridelek iz njega in izdelke iz pridelka, kar bi pripomoglo, da bi se izdelek in pridelek uporabljala pri nas v izdatnejši meri nego dosedaj.

Namen razstav bi bil, pokazati obivati čebelarje za stanovsko organizacijo, vzbujati pri njih zanimanje za napredno čebelarstvo in za vzpodbudo odlikovati čebelarje, ki znajo mojstrsko prirediti svoj pridelek in izdelek, a tudi one, ki iznajdejo ali izumijo preizkušane novosti ali izboljšave čebelarstvenih pripomočkov.

Pri tej priliki moramo še omeniti sredstva, s katerimi bi se dajalo našim čebelarjem posebno vzpodbudo za vzorno čebelarstvo. Iz kakovosti in opreme čebelarstvenih pridelkov, ki se vidijo na razstavah, se še vedno ne da ugotoviti, ali je dovršeno tudi čebelarstvo, ki ga opravlja razstavljalac. Ako hočemo zvedeti, kak mojster je oni čebelar, podati se moramo v njegov čebeljak. Društvo bi moralo razpisovati nagrade za vzorna čebelarstva. Čebelarji, ki bi hoteli tekmovati, bi se javili društvu, nakar bi posebna v to določena komisija pregledala in ocenila njihova čebelarstva ter nato prisodila lastnikom res vzornih čebelarstev določene nagrade.

Čebelno pašo bomo izboljšali, ako dovedemo uprave javnih nasadov, občine, olepševalna društva itd., da povsod

tam, kjer nasajajo senčnata drevesa, dajejo prednost medečim drevesom, kot so lipa, akacija, kostanj itd. Vlada bi nam mogla v tem oziru iti povsod na roko.

Čebelarjem moramo preskrbovati semena medečih rastlin, zlasti takih, katerih setev se izplača, neglede na medečnost.

Izboljšanje čebelne pasme dosežemo, ako odbiramo za rejo najboljše plemenjake. A iti je treba še dalje. Iz svojih najboljših plemenjakov moramo vzgajati matice in jih zamenjavati z maticami iz malovrednih ljudstev. Ker pa se vsled visoko v zraku se izvršeče oploditve ne more določiti moške živali, ustanavljati je treba na osamljenih krajih, kjer v okolihu več kilometrov ni nobenih čebel, posebna vzrejevališča za plemenske trote. To vzgojevališče bi bilo obenem oplojevališče za matice, ki bi jih pošiljali čebelarji iz dežele v oploditev. Pred vojno se je ukvarjalo dunajsko čebelarstveno društvo z mislijo, ustanoviti na enem dalmatinskih otokov, ki je brez čebel, tako oplojevališče, ker na kopnem ni tako lahko dobiti kraja, kjer bi bilo dano jamstvo, da ne pridejo tuji trote v škodo. Morda bi uresničili to namero mi Jugoslovani.

Boljša sredstva za čebelarjenje poznajo naši organizirani čebelarji že vsa. V tem oziru je naše društvo izpolnilo svojo nalogo. Panj, ki ga društvo priporoča, je v zadnjem desetletju prestal svojo izkušnjo najboljše. Temu se imamo zahvaliti, da je postalo čebelarstvo povsem dobičkanosno. Tudi je seznanilo naše društvo naše čebelarje z uporabo trčalnice, umetnega satja in drugih pripomočkov naprednega čebelarstva. Treba je za vsa ta sredstva zainteresirati širše kroge naših čebelarjev. To se bo doseglo s predavanji, tečaji, šolo in razstavami.

Prevažanje na različna pašišča. Na tem polju čaka naše društvo še obilo dela. V zadnjih letih se je posrečilo nekaterim našim čebelarjem zaslediti po raznih krajih naše domovine izborna pašišča. Izkoristiti bi se dalo zgod-

njo in pozno spomladansko, poletno in jesensko pašo. V poštev bi prišla zgodnja spomladanska paša na resju, pozna na akaciji, zgodnja poletna paša na travnikih in detelji, pozna na pravem kostanju in prašni ajdi, jesenska paša na strniščni ajdi, in jelki. Vse te rastline se nahajajo v naši domovini v tako veliki množini, da bi se na njih lahko paslo na tisoče ljudstev. Društvo bi moralo na pašiščih vzeti v najem ali kupiti prostore, postaviti ondi čebelnjake ter urediti tla za dovoz in odvoz in stališča za potovalne vozove in panje. Za to postavljeni čebelarški mojster bi moral panje, ki bi dohajali iz raznih strani naše domovine, prevzemati in jih ves čas paše nadzorovati.

Društvo bi moralo še nadalje iskati po našem ozemlju dobra pašišča za čebele in opazovati medečnost našega rastlinja, v kar bi služile opazovalnice, ki smo jih imeli že pred vojno na raznih krajih in ki bi morale zopet oživeti.

Trgovina s čebelami.

Ali je od trgovine s čebelami pričakovati take koristi, da bi kazalo kaj posebnega ukreniti za nje povzdigo? Pred vojno so se pečali z njo nekateri čebelarški trgovci in zasebni čebelarji. Dobiček, ki so ga napravili, je bil sicer zanje dober postranski zaslužek, tudi so čebelarji, ki so jim prodajali panje, zaslužili kako kronico več, kakor če bi bili prodali med međarju, a ves trgovski promet vendar ni bil znaten. Težko, da bi se izplačali stroški, ako bi tej panogi našega čebelarstva posvetili preveč zanimanja.

Oglejmo si, kak je bil trgovski promet z živimi čebelami v letu 1913.

Uvozilo se je v Avstrijo panjev z živimi čebelami:

iz Ogrske	16 q
iz Nemčije	22 „
iz Italije	7 „
skupaj	45 q

v vrednosti 5628 kron.

Izvozilo se je:

na Ogrsko	16 q
v Nemčijo	207 „
v Rusijo	44 „
v Švedijo	33 „
v Švico	19 „
v druge kraje	29 „

skupaj 348 q

v vrednosti 56.348 kron.

Izvoz je pojema od leta do leta in je znašal v tem letu komaj eno tretjino izvoza v letu 1905.

Inozemski čebelarji, zlasti Nemci, se vedno bolj odvrtaajo od nakupa tujih pasem. Nadejajo se, da bodo iz svoje domače pasme vzgojili, potom odbiralne vzgoje, čebelo, ki bo nadkriljevala vsako drugo. Kakor v vsaki panogi njihovega gospodarstva, zasledujejo tudi v tej svoj smoter s tako vztrajnostjo, da se že sedaj hvalijo z dobrimi uspehi. Upanja tedaj ni, da bi se dal naš izvoz dvigniti.

Pričakovati je seveda, da bo skozi nekaj let po vojni obilo vpraševanja po kranjski čebeli in da se bo zanjo plačevala visoka cena; a ko se zopet napolnijo čebelnjaki v inozemstvu, bomo na tem kakor prej. Pozabiti pa ne smemo, da je prišla tudi večina naših čebelarjev ob mnogo panjev.

Ako bi hoteli trgovino s čebelami podpirati, bi morali združiti naše trgovce v zvezo, ki bi določevala cene in pogoje za prodajo. To bi bilo prvotno skoraj nepotrebno, ker ne bo konkurence. Zveza naj bi delala reklamo po inozemstvu z inserati, brošurami itd. Vodila naj bi tudi udeležbo na inozemskih razstavah.

Večina panjev, ki so se izvažali, je bila kranjskega in koroškega izvora. Zanimivo bi bilo vedeti, ali se nahaja ta posebna pasma, ki je znana po inozemstvu pod imenom »Kranjska čebela«, v vseh deželah, ki bodo združene v Sloveniji, medtem ko preneha, ko pridemo preko naših mej. Pravilno bi se morala tedaj imenovati naša čebela slovenska in ne kranjska.

(Dalje.)

Velečebelarstvo.

Premislil in zapisal — Nekdo.

Med vojno so pridobili na veljavi in ugledu vsi produktni stanovi. Posebno velja to za vse kmetijske panoge brez razločka. Komu se je kdaj sanjalo, da bodo imele čebele in njihovi pridelki tako ceno! Te nenavadne cene in pa dve, vsaj razmeroma dobri čebelarški letini sta pripomogli, da je število čebelarjev precej narastlo kljub temu, da je težko dobiti najnujnejše potrebščine in plemenjake.

Tu in tam se sliši tudi vprašanje, ali bi ne kazalo poprijeti se čebelarstva v veliki meri in ustanoviti nekako čebelarstvo velepodjetje. Za marsikoga, ki čuti veselje do čebelarstva in morebiti v malem že čebelari ter ima nekaj pod «palcem», je taka misel kaj mikavna in zapeljiva. Veliko čebelarstvo podjetje s 500 ali celo 1000 panji, med po 30 K, vosek po 40—50 K, — huj, to bi neslo! . . .

Počasi, prijatelj! Nikjer si nista teorija in praksa tako navzkriž, nego ravno pri čebelarstvu, zlasti pa v našem slučaju. Seveda bi neslo, ko bi se dalo 500 dobrih plemenjakov, medarjev, kar »s kljuke sneti«. Ali te je treba šele vzgojiti, med tem bo pa preteklo mnogo let. Gotovo bi neslo, ko bi imeli garancijo, da bo vsako leto taka letina, kakor je bila 1917. Toda čebelna paša je v božjih rokah in izkušnja nam kaže, da so dobre letine precej redke. Neslo bi, neslo, ko bi imel med in vosek vedno tako veljavo, kakor je bilo v jeseni 1917. in spomladi 1918. Čez 2, 3 leta, če ne prej, bo pa ta reč precej drugačna. Tako bi lahko naštel še precej »akov« proti takemu podjetju.

Predvsem moramo poudariti, da vobče pri nas v Sloveniji, razen malih izjem, niso posebno ugodna tla za velečebelarstvo in da bo ostalo tudi zanaprej glavno težišče naše čebeloreje v malih čebelarstvih, ki bodo naslonjena na razne druge poklice. Veliko, samostojno čebelar-

stvo po ameriškem vzorcu bo pri nas redka izjema. Ugodneje bi utegnile biti razmere v tem oziru v južnih delih države SHS.

S tem pa nikakor nočemo trditi, da v posameznih slučajih in pod prav posebnimi pogoji ne bi bilo mogoče zasnovati pri nas dobičkanosnega čebelarstva podjetja. Nasprotno! Prepričan sem, da bi se razmeroma dobro obneslo, ako bi se začelo in dosledno vodilo po dobro premišljenih načelih, ki so se pridobila iz dosedanje prakse. Naj na kratko omenim pogoje in načela, po katerih bi bilo urediti načrt za velečebelarstvo podjetje. Samoobsebi se menda umeje, da imam v mislih samo čebelarstvo na med.

1. Osebnost in zmožnost podjetnika. Posebno veselje do čebelarstva, podjetnost, velika vztrajnost, trgovski talent, primerna splošna in trgovska izobrazba in **večletna praksa** v kakem večjem, modernem čebelarstvu obratu.

2. Panj in obrat. Preizkušen panj velike mere, s katerim je mogoč enoten, preprost in lahek obrat. Posebno važno je, da je panj **spособen za prevažanje**. (Pri nas A. Ž. panj s Preussovimi obrati).

3. Kraj in prostor. Na vse strani ugoden kraj, posebno z ozirom na izdatno in zgodnjo spomladno in poletno pašo, blizu jelovih gozdov in obširnih, nekultiviranih planjav, pašnikov, obrastlih z grmovjem itd. (N. pr. Notranjski Kras, nekateri kraji na Kočevskem). Ker veliko čebel ni imeti na enem mestu, si je treba že vnaprej preskrbeti poleg glavne postojanke več ugodnih krajev za podružnice. Železniška postaja v bližini! Ravne in dobre ceste med posameznimi postojankami!

4. Pomočniki. Brez izurjenih, vestnih in zanesljivih čebelarstvenih pomočnikov je večji čebelarstvo obrat izključen. Na vsakih

200 ali 300 panjev moramo računati poleg gospodarja še po enega dobrega čebelar-skega pomočnika in po enega vajenca.

5. **Pričetek.** Podjetje bi se moglo in smelo pričeti kvečjemu s 50 do 100 panji. Širilo bi se potem vsako leto po razmerah in uspehih. Rajše počasi in gotovo, nego hitro, a nezanesljivo!

6. **Prevažanje čebel.** Obrat bi moral biti že iz prvega početka tako zasnovan, da bi bila mogoča čim večja mobilnost. Brez prevažanja čebel na bližnja in daljna pašišča je dobičkanosno velečebelarstvo pri nas skoro nemogoče.

7. **Knjigovodstvo.** Čebelarstvo velepodjetje bi moralo biti zasnovano strogo na **trgovski podlagi z natančnim knjigovodstvom.**

8. **Glavnica.** Za uspešen začetek in napredek večjega, samostojnega čebelar-skega podjetja je treba primerne **začetne, obratne** in po možnosti tudi **rezervne glav-nice.** Velikost teh glavnice je seveda lahko jako različna. Bolje je pa začeti z manj-

šo glavnico in z veliko preudarnostjo in previdnostjo, nego z veliko glavnico, pa brez potrebnega preudarka.

9. **Postranska podjetja.** Velečebelar-skemu podjetju bi bilo takoj izpočetka pridružiti nekatera, v stroko spadajoča **po-stranska podjetja**, ki bi podpirala čebelar-ski obrat in zaposljevala delavske sile v zimskem času. Predvsem spada le-sem **iz-delovanje vseh čebelar-skih potrebščin, zla-sti panjev, čebelnjakov, umetnega satja itd.** in pa **trgovina z medom in voskom.**

10. **Trgovina s čebelami.** Z velečebelarstvom na med ne **kaže družiti izvozne trgovine s čebelami**, ker sta to dve različni panogi, ki se nekako izključujeta. Ako hočemo intenzivno čebelariti na med, ne bomo prodajali plemenjakov in obratno. Pa tudi iz tehniških razlogov ta dva obrata ne spadata dobro skupaj, zlasti ne v velikem obsegu. Glavna opravila obeh obratov trčijo skupaj skoro ob istem letnem času. Ako se racionelno pečamo z enim, moramo zanemariti drugo.

Eksportni panj.

M. Humeck.

Vsakdo, ki čebelari v A. Ž. panjih, pozna tega našega znanca. Vidimo ga pa tudi že po mnogih čebelnjakih v raznih izpremenjenih oblikah in velikostih. Nekaj jih je pa že med staro šaro, ker jih nekateri čebelarji pravzaprav ne znajo rabiti.

Za svoj prvotni namen, ki mu ga je določil njegov iznajditelj — za razpošiljanje čebel — se je uporabljal menda bolj malo, med vojsko pa prav nič. Navadno ga imajo za nekako p r e h o d n o bivališče za roje in za ljudstva v rezervi. Glede na to najbolj razširjeno in tudi povsem pametno uporabo pa njegovo ime: »eksportni« panj, ne odgovarja. Ker se ga je pa že prijelo, naj za enkrat ostane tako, dokler kdo ne nasvetuje kaj boljšega.

Torej eksportni panj! Jaz bi pa nasvetoval zanj še neko drugo uporabo, ki jo je imel pred očmi tudi izumitelj, ko je panj sestavljal in ki jo je prakticiral z najboljšim uspehom veliko let. Eksportni panj bi namreč lahko služil kot nekak p o m o ž - n i p a n j vsem čebelarjem začetnikom v A. Ž. panjih in vsem drugim čebelarjem, ki hočejo čim hitreje razširiti svoje čebelarstvo in pomnožiti število A. Ž. panjev.

Vsak začetnik, ki hoče v svojem čebelarstvu vpeljati A. Ž. panje v količkaj večjem številu, ima nekaj let velike težave, preden »pridela« dovolj satja in vzgoji zadostno število ljudstev. Primanjkuje mu spočetka vsega. Ko hoče prevešati, nima satja; ako pusti plemenjake rojiti, nima medu; na jesen mu manjka čebel za okrepi-

tev plemenjakov, mladih matic itd. Pomagamo si na razne načine. Izrezujemo kranjiče, kupujemo roje, matice, na jesen gole čebele, prazno satje — kakor pač kdo more; pa to vse skupaj dosti ne zaleže, dela in stroškov pa prizadene veliko.

Kako lahko, hitro in temeljita odpora je tu mogoča z našim eksportnim panjem! Pri nas je še veliko čebelarjev (zlasti po Dolenjskem), ki čebelarijo po starem, v kranjičih na roje, in ki vsako jesen ali doma »podirajo« panji, ali jih vozijo pa medarjem v trganje ali bolje povedano: v »mesnico«. Ali bi ne mogli ti čebelarji spravljati rojev v eksportne panji, namesto v kranjiče? Ali bi v pravilno pripravljenem eksportnem panju roj manj nanesel nego v kranjiču?

Od prej omenjenih starokopitnih ali recimo konservativnih čebelarjev pa ne moremo zahtevati, da bi si sami pripravili eksportne panji, ampak te moramo preskrbeti mi sami in jim jih dati takorekoč na posodo s pogojem, da bodo vsadili vanje roje, ki jih bodo v jeseni prodali nam, namesto medarjem.

Jaz si mislim to reč tako-le: Čebelar, ki bi rad uspešno in hitro začel oziroma razširiti čebelarstvo v A. Ž. panjih, pripravi pozimi ali o pravem času na spomlad primerno število eksportnih panjev, ki jih opremi z umetnim satjem ali pa tudi le z začetki. Panje zaznamuje s tekočimi številkami in jih potem, ko so popolnoma opremljeni, natančno stehta in težo zapiše na panj in tudi v svoj nalašč v ta namen prirejen zapisnik. Potem pa stopi z enim ali več bližnjimi ali po potrebi tudi bolj oddaljenimi čebelarji v zvezo in sklene z njimi nekako pogodbo. Čebelar s kranjiči, recimo mu kratko K. P., se zaveže (ali vsaj obljubi), da prevzame toliko in toliko eksportnih panjev, v katere bo vsadil roje, ki jih bo v jeseni, vzemimo do 15. kimavca, prodal lastniku eksportnih panjev. Ta, recimo mu A. Ž., se pa zaveže, da bo te roje prevzel in jih plačal po teži, in sicer nekoliko dražje nego medar. Seveda je treba ta »nekoliko« natančno določiti, da

se izognemo vsakemu nesporazumljenju. Ako medar plačuje kilogram n. pr. po 10 K, dam jaz 11 K. Najbolje pa bi bilo, da bi se povišek določil v odstotkih.

Poglejmo sedaj še koristi, ki jih nudi ta »barantija« čebelarju A. Ž., čebelarju K. P. in koristi za razširjanje umnega čebelarstva!

Čebelar A. Ž. dobi v jeseni po zmerni ceni roje na okvirjih njegove mere. Te roje lahko deloma uzimi za plemenjake, deloma pa razdere in čebele porabi za ojačenje drugih plemenjakov. Matice, ako so mlade, mu istotako pridejo prav. Najbolj bo pa vesel 5, 6 ali celo 7 mladih satov, zlasti ako bodo izdelani na umetnih medstelah in kaj prida medeni. Seveda ga bo tak roj veljal precej lepih kronic, toda to je vse kaj drugega nego kranjič, ki je tudi drag, a ne dobi iz njega niti štirih poštenih satov Gerstungove mere — pa še to s kakim trudom! Utegnil bi kdo ugovarjati, češ, da bi dosegli isto in ceneje, ko bi poleteli nakupili rojev in jih sami vsajali v eksportne ali pa kar naravnost v A. Ž. panje. Ta pomislek pa ne drži. Noben čebelar namreč rad ne prodaja rojev, ker z njimi itak ni skoro nobenega dela, in če je količkaj paše, vržejo v jeseni veliko več. Z rojem tudi precej tvegamo, zlasti pri družicah. Pri zgoraj opisanem načinu pa nič ne riskiramo, ker plačamo roj po teži.

Pa tudi čebelar K. P. pri tej kupčiji nima škode, ampak le dobiček. Kolikor bi roj naredil v kranjiču, toliko naredi gotovo tudi v eksportnem panju. Ker mu pa A. Ž. plača nekoliko več nego medar, ima na vsak način dobiček. Poudarjati moramo tudi, da mu ta kupčija ne dela nobenih ovir v njegovem čebelarstvu, ker po svoji volji lahko izbira roje za dom (za pleme) in one, ki jih vsaja v eksportne panji za prodaj. Poleg gotovega dobička ima pa tudi zabavo, ker lahko opazuje premakljivo delo.

Največje so pa koristi, ki jih ima od tega čebelarstvo sploh. Z omenjeno uredbo vsaj nekoliko omejimo barbarsko žveplanje in trganje čebel, ki ga noče in noče biti

konec. Pametnemu čebelarju, ki sicer ni ma prilike, da bi se poučil o važnosti premakljivega dela in sploh o modernem čebelarstvu, se na ta način nudi najlepša prilika, da se polagoma in neprisiljeno privadi opravljanju takih panjev in tako dobi veselje do racijonalnega čebelarstva. Marsikakemu mlajšemu in naprednejšemu čebelarju, ki se je pogodil, da bo redil roje v eksportnih panjih za prodaj, se bo pre-

makljivo delo že morebiti prvo leto tako priljubilo, da bi najrajši roje pridržal sam. V takih slučajih naj bo lastnik panjev kolikor mogoče popustljiv in naj mu kak panj prepusti za lastno ceno.

Zanimivo bi bilo slišati mnenje o tej zadevi od raznih strani, posebno od g. Žnideršiča, ki ima tudi v tem oziru največ izkušenj. Čebelarji, oglasite se!

Moj panj in moje čebelarstvo.

J. Virjent.

Na razna nagovarjanja od strani čebelarjev, da naj opišem svoj panj in čebelarjenje v njem, sem se lotil, dasi nerad, tega dela, ker vem, da je dokaj bolj izkušenih čebelarjev in boljših panjev, nego je moj. Tudi vem, da je moje delo pomanjkljivo, ker jaz sem malo hlač strgal v šoli. Morebiti bo pa vendarle zanimalo koga, ako na večer svojega življenja opišem, kako sem prišel do premakljivega panja in naprednega čebelarstva.

Po svojem očetu sem prevzel kajpada čebelarstvo v navadnih kranjičih, od katerih pa seveda ni bilo posebnega dohodka. Pred kakimi 25 leti — takrat še ni bilo čebelarskega društva — sem čital v »Kmetovalcu« spis »Kranjska čebela v ameriškem panju«, ki ga je spisal naš čebelarski prvak Peter Pavlin. Kot navdušenega čebelarja me je stvar zanimala in sklenil sem ob priliki poiskati moža in si ogledati njegov ameriški panj.

Rožnivensko nedeljo grem s Šmarne gore proti Ljubljani. Med potjo naletim na zgovorno ženico, in od nje izvem, da je v Trnovem neki velik čebelar Pavlin. Veselilo me je, da sem po naključju prišel na pravo sled. Oče Pavlin je bil ravno v čebelnjaku, ko jo primaham do njegove lične hišice. Bil je zelo uljuden in postrežljiv. Razkazal mi je čebelnjak in vse, kar je bilo v njem. Oj, kako sem se čudil velikemu čebelnjaku in krasno poslikanim končni-

cam! Bil je lep dan. Čebele so se veselo prašile, pa tudi čvrsto odletovale in priletale. Kakšen razloček med temi in mojimi panji, ki sem jih podedoval po svojem pokojnem očetu! Kako sem se pa šele zavzel, ko je oče Pavlin potegnil panj iz vrste in previdno privzdignil pokrov. To je bila družina, kakršne še nisem videl!

Precej dolgo sem se zamudil pri zgornem in prijaznem možu. Razmeril sem panj na vse strani in potem hajd domov in na delo!

Naredil sem za poizkušnjo tri panji. Toda vsak začetek je težak. Panj se mi je zdel sila velik. Za tako posodo je bilo treba velikih rojev. Premaгал pa sem sčasoma vse ovire in predsodke in kmalu sem opazil boljše uspehe nego v kranjičih.

Pavlinov panj mi pa ni bil popolnoma všeč, ker okvirji niso imeli razstojišč, ki bi bili uravnavali medsebojni razstoj. Tisti predelek na zadnjem koncu mi tudi ni ugajal, ker nisem mogel videti od zadaj v panj, kako se čebele »komandirajo«. Premišljal sem, kako bi panj predelal, da bi bil kolikor mogoče prednost in na vse strani pripraven. Po večletnih izkušnjah sem se ustanovil in sedaj čebelarim že dolgo v tem predelanem ameriškem panju. Naredil sem nov čebelnjak za 50 panjev in od leta do leta sem pomnoževal po Pavlinovem vzorcu predelane panji. Ti so vsi popolnoma enaki, preprosti, na

zunaj podobni velikim kranjčcem. Imajo po 13 okvirjev 24 × 35 cm velikih, prirejenih za gorko delo. Zadaj je premično okence in na vratcih zračna linica. Zapirata jih dva kljukasta vijaka.

Poizkušal sem razne panji: Gernstungovce, A. Ž. panj, eksportne, Drorijeve itd. Moja sodba je pa ta: Panj, najsibode že katerekoli vrste, je nazmeroma dober, da ima le veliko mero in da se okvirji z vrha jemljejo iz njega. Z A. Ž. panji sem imel ravno tiste neprilike kakor g. Podgornik in se v tej zadevi popolnoma strinjам z njim. Prihodnost bo pokazala, kaj je boljše. Sicer sem pa mnenja, da za »najboljši panj« je smreka še zelo drobna.

Čebelarim v svojem panju zelo preprosto. V panj ne denem roja izpod 2 kg, razen kakega velikega prvca do srede velikega travna. Vsakemu dam nekaj bale in sicer 3—4 izdelane sate in ravno toliko začetkov po 2 cm širokih, pa mi čebele vedno izdelajo jako lepo satje. Poizkušal sem različne novosti in umetnije, pa se mi je večinoma vse slabo obneslo. Opustil sem zato vsako »umetnost« in po mojih izkušnjah je najboljše čebelariti čisto naravno. Naraven roj, ki se je spreletel po zraku, je veliko boljši nego tisti, ki ga vjamem. Umetnih rojev ne obračtam, ker so se mi večkrat slabo obnesli. Moje načelo je: Nazaj k naravi!

Med letom pridno opazujem roje in izrojence, kako se razvijajo in si vse za beležim. Po teh beležkah izberem potem plemenjake. Seveda se oziram pri tej izbiri tudi na starost matice. V jeseni pripravim plemenjake za drugo leto. Vsak

mora imeti najmanj 11 kg čiste teže (med satje in čebele). Čebel ne morim, ampak jih dodajam šibkejšim plemenjakom. Prostor v panju skrčim za 9 okvirjev. Staro satje in trotovinno odstranim in potisnem okence do zadnjega okvirja. Zimski prostor dobi na ta način obliko kocke, kar je ugodno zaradi gorkote. Sredi listopada zatlačim prostor za okencem s konjsko krmo in nekoliko odprem zračnico, da satje ne plesni. Konec listopada zapažim panji še ob straneh in na vrhu, spredaj pred žrela prislonim vrata, da veter ne piha naravnost v panje in — križ božji! Čebele so opravljene do konca sušca. Izkušnja me uči, da čebele boljše in mirneje prezimijo, ako jim v jeseni dodam po 2—3 kg sladkorja, ker jih vsled tega ne muči žeja.

Dvajsetletna izkušnja me je prepričala, da moj panj ni slab, ker se prav lahko in vsestransko opravlja. To so mi potrdili tudi razni drugi čbelarji osebno in pismeno. Takih panjev sem razposlal nad 300 po vsej Sloveniji. Tudi v Dalmacijo jih je šlo nekaj. Najmanj toliko so jih pa gotovo ponaredili. Naročila mi dohajajo še vedno.

Prejšnja leta sem imenoval opisani panj »Prenovljeni ameriško-Pavlinov panj«. Odslej naj se pa imenuje »Virjentov panj«. Izdelujem jih še vedno po malem.

Ako sem s tem dopisom komu kaj koristil, sem za trud dovolj plačan. Saj vsak človek nekaj ve in zna, vsi pa vse. Kdor je dober čebelar, je navadno tudi dober gospodar.

Čebelarska pisma.

I.

Ljubi Peter! Danes sem prevzel pri Trinku tvojih 15 Žnidersičevih panjev. Oddal sem jih Boštjanovčevemu vozniku, ki ti jih pripelje spotoma, ko bo šel v Domžale po moko.

Panji so še dosti dobro izdelani. Uvaževati pa moraš, da dandanes ni zahtevati od mizarjev trpežnega, natančnega dela. Ves obrtniški stan je vojska skvarila, ker se od obrtnikov v teh časih ni zahtevalo natančnega dela, pač pa, da je vse prav

naglo naredil in dobavil. Delalo se je vse bolj na oko.

Svetujem ti, da panji že sedaj za roje pripraviš, to se pravi, sprednjo panjevo stran moraš prepleskati z oljnato barvo, stranici, stropnico in podnico napojiti s karbolinejem, zadnjo stran, vrata in okenca pa prevleči z dobrim firnežem. Če hočeš, ti kupim vse, kar potrebuješ, in pošljem po potovki. Predvsem mi pa piši, kakšne barve so za tvoje oko najlepše. Svetujem ti rjavo, sivo, cesarsko-zeleno (bogve, kako ji sedaj pravijo?), novordečo, oranžasto in pa pariško modro. Te barve se na solncu še dosti dobro ohranijo, vse druge pa močno poblede.

Za pleskanje z oljnato barvo boš potreboval tudi srednjevelik čopič, ki ga podveži pred uporabo s tanko vrvico, da ne bodo pri pleskanju ščetine izpadale. Barva, ki jo prodajajo po trgovinah, še ni dobra za pleskanje. Priliti ji moraš toliko dobrega firneža, da postane redka. S tako barvo prepleskaj panj vprvič. Barve ne smeš medtem vedno mešati, ker je poglavitna stvar, da pleskaš panj s kolikor-mogoče redko barvo. Med pleskanjem boš pobral s čopičem iz lonca toliko firneža, kolikor ga je preveč med barvo. Ostala ti bo v loncu gostejša barva, in s to prepleskaj sprednjo stran vdrugeč, to pa šele potem, ko bo barva, ki si jo nanesel na les preje, suha kot poper. Čez par dni lahko pleskaš vtretjič, in, če je potreba, še včetrtič. Še enkrat te opozorim, da paziš, da bo barva res dobro suha, preden pleskaš vnovič. Čopič vodi vedno v eni smeri, ne enkrat gorindol, drugič počez. Vedno v smeri lesnih rasti!

Nato se loti napajanja stranic, stropnice in podnice s karbolinejem. Skušal bom, da ti preskrbim svetlejšega, kajti če boš moral napajati les s temnim, bo panj črn kakor oglje. Les napoji s karbolinejem najmanj trikrat, če ne, se ga bo kmalu lotil črv, kar ti bo čez leta v veliko škodo. Nasprotno boš pa v panjih, napojenih s karbolinejem, lahko čebelaril najmanj 30 let. Žalibog je malo čebelarjev, ki bi panji pleskali s karbolinejem, to pa vsled tega,

ker ne znajo ceniti dobrote karbolineja. Mimogrede bodi omenjeno, da sem nedavno videl panji, ki so stali v čebelnjaku na enem in istem mestu le 15 let, in jih je črv že tako zdelal, da si jih čebelar ni več upal premakniti. Zakaj jih ni napojil s karbolinejem? Še 15 let in tudi več bi dočakali! Dandanes je težko dobiti les, ki je bil o pravem času sekan in je dodobrega suh. Zato je tudi panjev hitro konec.

Če hočeš, da bo les karbolinej hitrejše pil, postavi panj na solnce, da se bo les ogrel, pozimi pa razgrej karbolinej.

Bog varuj pa panji znotraj napojiti s karbolinejem! Vsak roj ti bo iz takega panja pobegnul, če čebele že preje ne bodo popadale.

Zadnjo stran panja prevleci z dobrim, pristnim firnežem, pa ne samo lesa, marveč tudi mreže na vratih in okencih, da ti ne rjavé. Prevleči jih moraš dvakrat, za silo bi pa tudi zadoščala samo enkratna prevlaka.

Kupil ti bom tudi pločevinaste šablone za številke. Z oljnato barvo napravi z večjimi šablonami številko na sprednji strani panja. Barva za številko naj bo pri temnih panjih svetla, pri svetlih pa temna. Za napravo številke kupim poseben čopič, s prav kratkimi ščetinami. Lepo številko boš napravil le takrat, kadar boš nanašal barvo za šablono s suhim čopičem. Če boš čopič večkrat potaknil v barvo, se ti bo številka razmazala, ker se bo barva razlila in zajedla pod šablono.

Preostaja ti končno samo še to delo, da opremiš z majhnimi, 3—4 cm velikimi številkami tudi vse premakljive dele panju, to so: glavna vrata, tablo v vratih, okenci, rešetko in deščice v panju. Napravi na vse te dele tisto številko, ki si jo napravil na sprednji strani panja. Najboljše je, da vzameš v ta namen dobro črno barvo. Če boš imel številke na vseh delih posameznega panju, boš potem vselej z lahkoto dognal, od katerega panju so posamezna okenca, rešetke, vrata itd. Te številke ti bodo izborno služile, zlasti pri prepeljavanju na pašo. In, če bi ne-

sreča hotela, da se naseli v tvojem čebelnjaku kaka bolezen, je velike važnosti, da veš, kateri deli spadajo k posameznim panjem.

Kakor vidiš, boš imel še dosti dela, preden bodo panji pripravljene za roje. Ne ustraši se ga in izvrši ga z vso skrbjo ter natančnostjo, saj bo v tvojo korist. Vrhtega se ti bo oko z večjim veseljem

paslo po čebelnjaku, če boš imel vse panji lepo popleskane.

Pozdravi vse znance, zlasti pa Andrejčevca! Odgovori mi takoj glede barv in drugih stvari, da jih potem nakupim.

Tvoj

stric Matic.

Dve matici v enem panju.

H. Zirkelbach.

Čital sem že v strokovnih čebelarških knjigah, da se semintja pripeti redkej pojav, da se nahajata v kakem panju po dve matici. Da bi mi tega ne potrdil tudi oče Pavlin, star, izkušen čebelar, ki je zelo natančen opazovalec čebelinega življenja in delovanja, bi knjigam nikdar ne verjel. Lansko leto sem imel pa priliko, da sem se o tem slučajno sam prepričal.

L. 1917 si bom dobro zapomnil. Rojev je bilo zelo malo, toda panjovi so bili v jeseni tako medeni, da jih še nisem imel in morda tudi več ne bom imel takih. Od vrha do tal je bila večina satnikov zalita z medom. In tak sat Gerstungove mere, ki je tako velik, kakor jih imate drugi v A. Ž.-panjih, poln medu, že nekaj zaleže.

Neki panj pa je vendarle rojil nekako v sredi majnika. Matica v izrojenju se je kmalu sprašila. Kljub temu pa, da je bil roj zgoden, matica kmalu sprašena, sem vendar opazoval, da izrojenec nič kaj pridno ne leti kljub izborni paši. Odprem panj in ga preiščem. Bilo je sicer vse v redu, le zalege, četudi strnjene, je bilo malo, in seveda čebel tudi. V jeseni je bil med vsemi najslabši. Tolažil sem se s tem, na navadno mlada matica šele prihodnje leto dobro zalego. V tej nadi sem tega izrojenca tudi ozimil. Toda varal sem se.

Prihodnje, to je lansko leto, imenovani plemenjak tudi ni bil nič boljši. Prišel sem na to, da je tu vzrok le matica, ki je bila na pogled prav lepa. Rad bi jo

zamenjal z drugo, pa tudi to leto sem imel od 20 panjev samo tri roje, zato sem jo pustil v miru, češ, bom že v jeseni dobil kako matico pri očetu Pavlinu.

V jeseni pa pride k meni zaradi sladkorja gosp. Žontar Primož, predsednik podružnice iz Kranja. Ko sva se v čebelnjaku pogovarjala to in ono, mu tudi omenim, da imam že po tri leta stare matice, ki so pa izborne, da imam pa v enem panju mladico od leta 1917, pa že lani in letos ne kaže nobenega napredka. G. Žontar mi v moje veselje pove, da ima doma dovolj mladih matic, prave gorenjske sivke, in da mi jih pošlje, kolikor jih potrebujem. Prosil sem ga za štiri.

Neko nedeljo dobim po pošti od g. Žontarja štiri matice. Ne da bi se pomišljal, kateremu panju bi najprvo zamenjal matico, sem takoj odprl omenjeni panj. Brez dolgega iskanja dobim na nekem satu dolgo in suho matico, ki je pa bila še precej urna. Jezno jo zagrabim in stisnem, češ, dve leti si mi bila samo v škodo. Toda ko hočem okvir, na katerem je bila matica, zopet obesiti nazaj v panj, zagledam v svoje največje presenečenje na istem satu lepo, dolgo in debelo matico. Svojim očem nisem mogel verjeti, kar sem videl. Pogledam večkrat mrtvo matico, če se nisem zmotil in zagrabil ter stisnil namesto matice kako čebelo, toda naposled sem se le moral prepričati, da me oči ne varajo in da je vse gola resnica.

V panju sta bili dve matice in na enem okvirju, in obe blizu skupaj. Pregledal sem tudi zalego. Dasi je bilo že začetkom oktobra, je bilo polno zalege razne starosti. Srečo sem tudi imel, da nisem najprvo zagledal in stisnil dobre matice, ampak slabo, suho. Seveda nisem to matico zamenjal, ampak jo pustil, da bom videl, kako bo letos gospodarila.

Ta slučaj si razlagam tako, da je morala biti stara matica slabo vplojena, čebele ž njo niso bile zadovoljne, zato so na tihem prelegle. Staro pa, ker najbrže ni več zalegala, so čebele pustile v miru in jo smatrale le kot svojo sovrstnico.

Tako se včasih nehote zapazi kaj izrednega.

Med kot domače zdravilo.

A. Lapajne.

V letošnji zimi posebno čutimo pomanjkanje sladkorja. Bolezni zelo razsajajo med našim kmečkim prebivalstvom, najhujše španska bolezen. Pri tej bolezni najbolj priporočajo zdravniki razne čaje. Kako skuhati čaj, če manjka sladkorja? V tej tiski uporablja naše ljudstvo med kot nadomestilo za sladkor. Kot lajik si ne upam trditi, da je med boljši ali vsaj enakovreden nadomestek za sladkor k čaju, vendar dejstvo, da je prišlo letos k meni nebroj ljudi, ki so hoteli kupiti med za zdravilo zoper špansko bolezen, me potrjuje v mislih, da je ljudska izkušnja potrdila med za prav dobro sredstvo zoper špansko bolezen. Ker sem pa sam na sebi doživel, da me je španska bolezen prav hudo zdelala in oslabela, ker sem pri tem izkusil, da je pri tej bolezni vzdrževanje telesne toplote glavni pogoj, da se telo zopet okrepi, ter da iz pljuč polagoma izgine vsa sluz, ki hoče truplo uničiti, zato sem tudi sam izkušal to bolezen vsaj

olajšati z zauživanjem medu. Rabil sem seveda obenem tudi zdravila, zato ne morem reči, da sem ozdravel le vsled uživanja medu. Vendar odločno poudarjam, da mi je zauživanje medu zelo olajšalo prebavo, izboljšalo tek do jedi in podpiralo vzdrževanje telesne toplote. To je seveda vplivalo na izboljšanje splošnega položaja. Za svojo osebo sem prepričan, da mi je med v tej bolezni kolikortoliko pomagal. Ker ima vsak svoje izkušnje, bi bilo želeli, da bi moč medu kot ljudsko zdravilo proti španski bolezni proučevali, da bi se različne izkušnje objavljale in da bi se zlasti zdravniki, kot edini veččaki v tej zadevi, izjavili, koliko vrednosti je pripisovati temu pomočku. Kakor vse kaže, se je španska bolezen pri nas na Slovenskem u d o m a č i l a in ni upati, da bi nas zapustila, ampak bo povzročila najbrže še veliko trpljenja in zahtevala še marsikako žrtev.

Poziv!

»Jugoslavija« z dne 19. t. m. piše med drugim: »Znano je, da je Srbija popolnoma izropana, znano, da so belgrajske hiše brez pohištva in brez šip dobesedno vse hiše v Srbiji, a dosedaj še nismo znali, da nemški Vandali in njih drugovi niso pri-

zanesli niti nedolžnim čebelicam! Da, Nemci so oropali ali uničili v Srbiji celo čebelne panje! Zato so na Hrvatskem začeli nabirati čebelne panje, da jih darujejo srbskim čebelarjem in tako dajo seme za novo čebeliorejo. Vso akcijo za nabiranje

čebelnih panjev je prevzela Srpska čebelarske zadruga v Rumi (Slavonija). Priporočamo »Slov. čeb. društvu«, naj začne med svojimi člani tozadevno akcijo. Prepričani smo, da bo mnog slovenski čebelar iz srca rad daroval po kak panj, to tembolj, ker bi s tem storil plemenito delo in bi tudi slovenski čebelar pokazal, kako on praktično umeva narodno edinstvo in edinstveno državo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ako se loti odbor »Slovenskega čebelarskega društva« takoj dela, smo prepričani, da mu bo mogoče meseca marca ali aprila poslati v Belgrad vagon čebelnih panjev. In s tem uspehom bo trud odbora gotovo bogato poplačan.« — Slov. čebelarsko društvo bo o tem predmetu sklepalo in brez dvoma storilo potrebne korake, da se odpomore srbskim čebelarjem. Zadeva pa seveda ni tako lahka, kakor si dopisnik predstavlja. Opraviti imamo z živim, jako, jako občutljivim

blagom. Že nabiranje samo in priprava za daljni transport v Srbijo bo povzročila dokaj težkoč in ovir. Prav taka bo z razdelitvijo na cilju. Društveni odbor bo zategadelj stopil v stik s poljedelskim ministrstvom v Beogradu in s čebelarsko zadrugo v Rumi, da se natančno določijo vse podrobnosti.

Vse člane po vsej Sloveniji že danes prosimo, da se čimpreje odločijo, kaj in koliko bi utrpeli žrtvovati v zgoraj omenjeni blaži namen Poudarjamo, da so za daljši transport najpripravnejši **kranjčiči izrojenici** s starejšim delom in pa **eksportni panji**. Tozadevne priglasbe sprejema: **tajništvo Slovenskega čebelarskega društva v Ljubljani**. Jugoslovanska tiskarna.

V prihodnji številki bomo objavili imenoma vse priglašence, način zbiranja in druge podrobnosti.

Odbor.

Lastno zavarovanje.

Iv. Jurančič.

Zavarovanje proti požaru in raznim drugim poškodbam je dosedaj le v rokah bogatih družb in bank. Da delujejo le-te z velikanskimi dobički, je občeznano; odkod sicer ti ogromni kapitali poleg vzdrževanja tolike množine uradniškega osebja? V dokaz bodi omenjeno, da je zavarovalna družba, pri kateri je zavarovala svoje člane »avstr. drž. zveza«, prejela od našega društva zavarovalnine 160 kron, odškodnine pa je izplačala za to — celih 30 kron. — V časih, ko se izpreminja ves svet, naj se tudi to izpremeni! Pisec teh vrstic je na zadnjem občnem zboru predlagal, naj bi »Čeb. društvo« prevzelo samo to nalogo ter zavarovalo čebelna ljudstva in čebelarske potrebščine svojih članov. Predlog se je s splošnim navdušenjem pozdravil. Treba pa še posvetovanja in natančnejše ureditve, da se stvar čim-

preje uresniči. Tukaj naj sledi približen načrt zavarovanja:

1. Zavaruje se proti požaru, povodnji, nevihti, tatvini ali drugačni zlobni poškodbi, kakor tudi snežnim ali zemeljskim plazovom; vsi drugi slučajji so izvzeti.

2. Zavarovanje se razteza na čebelna ljudstva s panji vred, prazne panje, čebelnjaku. Čebelni pridelki, med in vosek, so od zavarovanja izvzeti; pač pa se zamore zavarovati rezervno satovje, kar ga kdo hrani v čebelnjaku.

3. Kdor hoče svoje čebele zavarovati, plača razen udnine na leto: 1. za 10 čebelnih ljudstev premakljivega izdelka 1 K; 2. za 10 čebelnih ljudstev trdnega izdelka 50 vin. (vsaka začeta desetorica se šteje za celo); 3. za prazne panje, orodje, čebelnjak itd. po cenilni vrednosti za vsakih 100 K po 30 vin. Poslednje zamore ceniti

lastnik sam, toda pošteno, po pravi vrednosti, t. j. stare, manj vredne reči izdatno manj, kakor nove.

4. Iz vplačanih premij (zavarovalnine) ustanovi društvo stalen »zavarov. fond«, ki je od društvenega imetja popolnoma ločen ter društvo odškoduje zavarovane predmete le iz tega fonda. Za to se izplačujejo odškodnine koncem leta, ko se morebitni slučajji, oziroma višina poškodb preračuna ter se odškodnina lahko določi in izplača po razmerju in stanju zavarovalnega fonda.

5. Poškodbe zavarovanih predmetov se cenijo do najvišjega zneska: a) obljuden panj premakljivega izdelka do 80 K (Bo premalo Op. uredn.); b) obljuden panj trdnega izdelka do 40 K; c) ostalo po nazznanjeni vrednosti. (Tukaj označena odškodnina, kakor tudi premije, veljajo le za

današnje razmere, kar bi bilo treba skoro vsako leto času primerno premeniti).

6. Društvo si pridrži pravico, od zavarovalnega fonda letno odtegniti 10 % za rezervni fond, dokler bi bilo to potrebno; tudi neporabljen znesek se pripiše rezervnemu fondu. Na ta način bi ta fond dosegel v dogledni dobi ono višino, katera bi jamčila za izplačilo vsake odškodnine v popolnem napovedanem znesku.

7. Kdor ni vplačal udnine za tekoče leto, se ne more udeležiti tega društvenega zavarovanja.

8. Ako se zgodi poškodba vsled krivde lastnika in njegovih svojcev, ali celo po posredovanju lastnika, izgubi ta pravico do odškodnine.

9. »Čebelarsko društvo« bo izdalo na ovitku »Čebelarja« v obliki dopisnice tiškano priglasnico s sledečim predtiskom:

K društvenemu zavarovanju se priglašja:

Ime in stan

kraj

pošta

dežela

štev. ljudstev, a) primanklj. izd. b) nepr. izdelek

vrednost čebelnjaka praznih panjev orodja itd.

skupaj

....., dne 19.....

Lastnoročni podpis:

To priglasnico, ki ima na nasprotni strani naslov Čeb. društva, se odreže, natančno izpolni, opremi z 10. vin. znamko ter s pripadajočo zavarovalno premijo odda pošti.

Nadejati se je, da bi tako društveno zavarovanje uspevalo. Ako se vrši v manjšem obsegu, kakor običajno pri bogatih družbah, to ne izključuje uspeha, saj pri 100 udeležencih ne more biti toliko

slučajev poškodbe, kakor pri 1000 ali več. Vsekakor bi se pa s to napravo prihranilo domovini mnogo denarja, ki se sedaj steka

v tujino v veliki kapital. Tukaj bodi naveden en zgled zavarovanja:

35 panjev prem. izdelka, vrednost K 2800.—, zavarovalnina K 4.—	
12 » neprem. » » » » 480.—, » » 1.—	
1 čebelnjak » 200.—, » » 0.—	
10 praznih panjev » 300.—, » » 0'90	
orodje » 100.—, » » 0'30	
vrednost K 3880.—, zavarovalnina K 6'20	

Zimsko preišljevanje.

Iv. Jurančič.

Usodepoln je za čebele zimski čas, ko morajo dolgo dobo 4 do 5 mesecev v polsnu prebiti priklenjene na svoje stanovanje. Zadovoljiti se morajo s tem, kar jim nudi »domača streha«. Vsekakor pa ne morejo pogrešati tega, česar jim je neobhodno potrebno, t. j. živeža, svežega zraka in toplote. Živež, zdrav med, je glavni pogoj za dobrobit čebel v zimskem stanju. Ne le za to, ker brez hrane ne morejo živeti, ampak za to, ker jim med služi tudi kot glavno »kurivo«. Čebele proizvajajo gorokoto s tem, da vživajo, dihajo in se gibljejo. Vživanje in dihanje, oboje je že samo na sebi procedura, ki je enaka gorenju ter tvori gorkoto; gibanje pa nam je itak znano iz življenske prakse, da istotako nareja gorkoto. Saj v hudi zimi »roke manemo« in korake pospešimo, da se ogrejemo.

Mnogi strokovnjaki trdijo, da je čebelam za dobro prezimovanje potreben tudi cvetni prah. Jaz sem pa nasprotnega mnenja. V zimskem življenju čebele samo z zdravim, raztopljivim medom popolnoma dobro izhajajo. Ker pa že pred koncem zime, včasih že januarja, največkrat pa februarja, začnejo z nastavljanjem zalege, jim je seveda k temu potreben tudi cvetni prah. Nikakor pa ni misliti, da bi za to v zimskem gnezdu moralo biti velike množine cvetnega prahu, ampak le nekoliko, da se z obilno zalogo cvetnega prahu če-

bele še bolj ne dražijo k prezgodnjemu zaleganju.

Mnogoletna izkušnja uči, da čebele najhujši zimi kljubujejo, dokler imajo dovolj medu. Saj se je čebelno ljudstvo vzdržalo v jabolku vrh cerkvenega stolpa celih osem let, ali v kakem votlem kovinskem kipu, kjer je zamogel najhujši mraz nanj vplivati. Še dandanes najdemo pri kakem »čebelarju« panji iz tenkih desk, slabo narejene, ali po vseh straneh razpokane, tako da zima lahko, ne samo pride samo notri, temveč tudi vun, in čebele še kljub temu živijo, četudi slabeje. Seveda se najde spomladi pogosto kak mrlač, pa za odgovor ni zadrege, kajpada: »Zmrznil je, ko ima vendar še jesti dovolj«. — V večini takih slučajih ni neposredno zima čebel uničila, pač pa je hladno vreme posredno povzročilo smrt. Medu je bilo še dovolj, pa bil je zaradi nepravilnosti izdelka ali pomanjkljivosti panju čebelam v hladnem času nedostopen.

Pripeti se tudi, da celo ljudstvo vsled pomanjkanja zraka, zraven obilega živeža umrje. Potrebno je torej, da je žrelo tudi v zimi popolnoma odprto, in da je znotraj višje, kakor zunaj, da se z mrtvicami ne zamaši.

Kdor hoče uspešno čebelariti ter ljubi svoje čebele, si nabavi dobro izdelane panji, da toploto po možnosti ohranijo in obdržijo, taki so dvostenati ali da je vsaj

sprednja stena dvojna; s tem prihrani veliko medu, ki bi ga čebele sicer morale povziti za proizvajanje toplote, marsikateri čebeli pa ohrani življenje, ki bi v slabem panju vsled mraza umrla.

V preteklem poletju je bilo večinoma čudno vreme, tako tudi tekoča zima ni nič kaj pravilna. V začetku je bilo nekoliko snega in par dni mraza; po tem pa skoraj dva meseca vedno veliko dežja in toplo, kakor v drugih letih koncem septembra. Čebele so se lahko obilno preletele, za to niso nepotrebno silile na prosto. V sredini januarja je mnogo ljudstvo obsedlo vse satovje do šipe, kakor poleti. Bal sem se, da bodo — vsaj nekateri panji

— v tem toplem vremenu začeli nastavljati zalego, kar se je tudi zgodilo; čez več dni ob toplih poldanskih urah so iz nekaterih panjev priletavale čebele ter puščale po snegu madeže, kar potrjuje, da so uživale cvetni prah in hranile zalego. Od začetka februarja naprej je veliko snega in ostra zima v noči — 10° do 16° R, po dnevu pa toplo solnce, kar za čebele ni kaj ugodno. Bolj enakomerno, četudi mrzlo vreme jih ohrani veliko bolj mirne. Ta pozna zima, zlasti ako bo dalj časa trajala, bo povzročala tupatam grižo, zlasti kjer je veliko gozdnega medu in če je v panjih že precej zaloge.

Društveni vestnik.

Vsem dremajočim in spečim podružnicam.

Še enkrat prav nujno opozarjamo vse podružnice, ki se niso še nič ganile, kljub zadnjemu odborovemu pozivu. Zdromite se vendar! Zadnji čas je, da se društveno delovanje zopet poživi in s pomlajenimi silami nanovo zastavi v prid našemu tako koristnemu in dobičkanosnemu racijonelnemu čebelarstvu. Kjer se podružnični odbor noče nič zmeniti, naj vzame zadevo v roke kak drug član izven odbora. Ako podružnica že več let ni imela občnega zbora in sploh ni dala nobenega znamenja življenja od sebe, se to pravi, da je p r e n e h a l a. V takem slučaju ima vsak član pravico, da zasnuje novo podružnico.

Že zadnjič smo namignili, da bo glavni odbor podpiral samo podružnice. Zlasti bomo morali oddajo sladkorja tako organizirati, da se bo oddajal le podružnicam in bodo te velike ugodnosti deležni le v podružnice včlanjeni čebelarji.

Pri tej priliki poudarjamo, da je treba voliti v odbor navdušene in požrtvovalne čebelarje, ki bodo smatrali vodstvo podružnice za č a s t n o z a d e v o in pod

nobenim pogojem ne bodo trpeli, da bi bila podružnica samo na papirju. Zlasti velja to za načelnika in tajnika. Ako sta ta dva moža na svojem mestu, se ni bati, da bi se navdušenje, ki ga navadno opažamo na ustanovnih občnih zborih, ohladilo tako hitro in da bi podružnica ne delovala.

Kjer ni pripravne osebe, ki bi vodila ustanovni občni zbor, naj se sklicatelj obine na osrednji odbor Sloven. čeb. društva v Ljubljani za predavatelja. To pa le v slučaju, da je res nujno potrebno, ker nam manjka v ta namen potrebnih moči.

Pređen izide prihodnja številka, naj bi bile vse podružnice reorganizirane in glavni odbor naj bi imel najkasneje do 16. sušca v rokah tozadevna poročila in imenike. V prihodnji številki bomo poročali o uspehu. Odbor.

Spodnještajersko čebelarско društvo.

Obnovimo stare ter ustanavljajmo nove podružnice! V drugi polovici marca nameravam po štiriinpolletnem odmoru zopet nadaljevati svoja strokovna potovanja. Čebelarji, opri-

mimo se zopet društvenega dela, prirejajmo shode! Ni vseh dosedanjih čebelarjev pomorila vojska, prirastlo je pa tudi mnogo mladih, ki se zanimajo za stvar ter so ukaželjni. Sklicatelji naj shode blagovolijo priglasiti iz spodaj navedenih okrajev naravnost meni, radevolje bom prišel — četudi so potovalne težkoče dandanes veliko večje, kakor svoje dni — predavat in obiskat svoje stare čebelarske znanke. Shodi se bodo vršili po istem redu, kakor se bodo priglasili. Po izvršenem natančnem dogovoru, oziroma pismenem sporazumljenju bom v »Čebelarju« shode objavljajaz, sklicatelji pa naj poskrbe za povoljno razglasitev v domačih krogih in v drugih časnikih. V svoj delokrog sem prevzel politične okraje: Maribor, Ptuj, Ljutomer in Konjice. V teku časa sem se opremil z obilnim učnim materijalom iz čebelarskega naravoslovja, torej nudim lahko marsikaj čudnega in zanimivega iz čebelnega življenja. — Torej na svidenje in s čebelarskim pozdravom! — Ivan Jurančič, pošta Sv. Andraž v Slov. goricah.

Čebelarske opazovalne postaje.

Kakor se večina članov še spominja, smo imeli pred vojsko jako lepo urejeno čebelarsko opazovanje, in naše glasilo je

imelo vsak mesec stalno rubriko namenjeno temu predmetu. Toda vojska je s svojo kruto roko posegla tudi tu vmes. Opazovalnice so prenehale druga za drugo. Sedaj smo se iznebili te strašne mōre. Čebelarji so se izvečine vrnili in zopet začeli urejati svoja propadla čebelarstva. Čas je torej, da začnemo misliti na obnovo tudi v tem oziru. Za danes prosimo vse dosedanje opazovalce, da pregledajo in spravijo v red tehtnico in kar imajo še drugega orodja za opazovanje, ter društvenemu odboru poročajo čimpreje: ali so voljni še zanaprej voditi opazovalne posle in v kakšnem stanju imajo tozadevno orodje. Posebno naj javijo, kaj jim manjka, oziroma, kaj ni več za rabo.

Novih postaj trenutno ne bo moči ustanavljati, ker ni dobiti potrebnega orodja. Ko pa se le količkaj ublaži sedanja mizerija, bomo to važno napravo razširili po vsem slovenskem ozemlju in poskrbeli, da se bo opazovanje in poročanje vršilo vestno, natančno in ob pravem času. Za ta važen posel imamo tudi že naprošenega vnetega poročevalca, pa tudi vse drugo se bo pravočasno ukrenilo in pripravilo, da bi opazovanja pričela s 1. malim travnom. M. H.

Iz Viča. Menda čebelarsko društveno življenje ni nikjer tako spalo, kakor ravno v najbližnji ljubljanski okolici. Zadnja leta smo sicer imeli priliko udeleževati se predavanj v Marijanišču, ki so bila združena obenem z občnim zborom osrednjega društva. Potem se pa celo leto niso sešli okoličanski čebelarji, tako da se niti v posameznih občinah niso poznali med seboj. Tako je bilo tudi pri nas na Viču ter bližnji okolici. Da nas je

precej redilcev male živali, je vsakdo vedel. Nihče pa ne, koliko.

Za nedeljo 26. januarja t. l. smo se pa zmenili, da se bomo sešli na prost razgovor o čebelarstvu v gostilni pri »Martinu« na Viču. Zbralo se nas je iz Viča in najbližnje okolice 22 čebelarjev. Vsakdo se je čudil temu številu. Kar verjeti nismo mogli, da nas je toliko. Takoj se je pričel živahen razgovor, če bi ne kazalo pri tolikem številu če-

belarjev ustanoviti čebelarstvo podružnico. Ta misel je hitro obveljala in res smo na tem sestanku ustanovili podružnico, h kateri nas je pristopilo vseh 22. Za predsednika smo izvolili vnetega čebelarja gosp. okrajnega glavarja dr. Ivana Vertačnika.

Da so naši člani res vneti za podružnico, se razvidi najboljšje iz tega, da so vsi od prvega do zadnjega plačali namesto 8 K članarine, 10 K. Na ta način je imela podružnica takoj prvi dan 66 K društvenega premoženja.

Med člani se je razvilo prav veselo razpoloženje in vsakdo je bil zadovoljen, da se bližje spozna s svojimi tovariši. Iz obrazov vseh si bral, da komaj čakajo pomladi, ko se bodo zopet zbrali pri tem ali onem čebelnjaku, k zanimivemu predavanju ter prostemu razgovoru o čebelarstvu.

S svojo navzočnostjo nas je počastil tudi g. P. Angelus. Kakor obvladuje njegov duh še danes kamniško podružnico, katere član je bil pred leti, tako upamo, da bode tudi pri nas. Prbimo ga, da bi iz bogatega zaklada svojega čebelarskega znanja tudi nam kaj oddal. Janko Babnik, t. č. tajnik.

Ustanovitev čebelarske podružnice v Medvodah. Dne 16. t. m. se je nanovo ustanovila v Medvodah čebelarska podružnica, ki je vsled vojne popolnoma prenehala. Na povabilo g. Sajevice se je zbralo v Bohinjčevi gostilni čez 30 samih zavednih in navdušenih čebelarjev. Shoda sta se udeležila tudi odbornika osrednjega društva v Ljubljani gg. A. Bukovič in M. Humek.

Poslednje imenovani je otvoril zborovanje in v daljšem govoru obrazložil velik pomen in važnost organizacije sploh in še posebej za čebelarstvo. Brez trdne in delavne organizacije je vsak napredek dandanes nemogoč. Kdor hoče napredovati, mora imeti veselje in zanimanje za vse pojave na čebelarskem polju, z vso vnemo mora stremeti za pokojom in mora uporabljati vsa preizkušena sredstva in pripomočke samega čebelarstva. Vse to je mogoče na lahek način doseči potom organizacije, ki bo sklicavala shode, prirejala predavanja in tečaje, preskrbovala potrebščine, orodja in možnosti sladkor ter naposled skrbela za počeno čebelarsko berivo.

Čebelarstvo se goji večinoma le brez smotra. Zaveden in organiziran čebelar bo pa čebelaril po gotovem načrtu in bo imel vedno pred očmi določen smoter. Okolica Medvod je vsled picle pomladanske paše primerna bolj za kupčijsko čebelarstvo. V to svrho je kranjič kaj pripraven panj. Imeti mora pa normalno mero in naj bo pravilno narejen. Pa tudi na med bi se dalo čebelariti

tu in tam, toda le v velikem panju s premakljivim delom.

Gosp. Bukovic je med drugim poudarjal, da se da s prevažanjem čebel veliko dbseči, ako nam narava ne nudi v enem kraju dovolj paše. Tudi pri čebelarstvu za čebelno kupčijo bi morali gojiti plemenjake v večjih panjih s premakljivim delom. Za to bi bili kaj pripravi eksportni panji.

Po predavanju je pristopilo k podružnici takoj 30 čebelarjev, ki so izvolili nato odbor devetih članov, ki so vsi navdušeni čebelarji. Sodeč po splošnem razpoloženju in zanimanju, se bo razvilo v tej podružnici prav živo in uspešno delovanje.

Končno so sklenili vsi navzoči, da se v treh tednih, t. j. 9. marca ob 2. uri popoldne, zopet snidejo pri g. tajniku Sajevicu in pripeljejo seboj še vse tiste čebelarje, ki se ustanovnega shoda niso udeležili. H.

Čebelarska podružnica »Mursko polje« je imela svoj občni zbor dne 26. januarja 1919 v prostorih g. Koseja v Križevcih. Dosedanji predsednik g. Franc Cvetko otvori zborovanje, pozdravi blizu 50 prisotnih čebelarjev, govori o lanskem čebelarskem letini, katera je bila za naš kraj precej dobra ter poudarja, da je bilo preteklo leto posebne važnosti zaradi visoke cene čebelarskih pridelkov. (1 kg medu do 30 K in voska do 40 K). Tako so dobili naši čebelarji prav lepe tisočake za svoj trud in nekaterim je bil še le lansko leto poplačan trud za vso dobo njihove čebeloreje. Ta izprememba cen, pravi predsednik, ki nas vzpodbuja še k večji vnemi do čebelarstva, bo gotovo privabila še mnogo novih članov k našemu društvu, ter marsikaterega starokopitneža spravila na pravo pot. Nato g. predsednik izrazi sožalje nad izgubo dveh vzglednih lanske leto umrlih čebelarjev in sicer Martina Kolarja iz Logarovec, ki je umrl dne 9. februarja m. l. Bil je zelo priljubljen in mnogozaslužen večletni predsednik in najstarejši čebelar cele naše podružnice. Druga taka izguba nas je zadela, nadaljuje g. govornik, dne 22. oktobra, ko se je preselil po osemdnevni španski bolezni v boljšo domovino zelo priljubljen in vnet čebelar Franc Pertoci iz Starenovevasi, ki je svoje čebele tako ljubil, da se je večkrat izrazil, da bi dal celo življenje za nje. To se je tudi zgodilo, ker se je prehladil pri neumornem delovanju v prid naše čebelarske podružnice. Oba vzgledna čebelarja ohranimo v blažem spominu!

Iz tajnikovega poročila smo posneli, da je predlansko leto imela naša podružnica le 12 članov, katero število je naraslo lani na 31 članov.

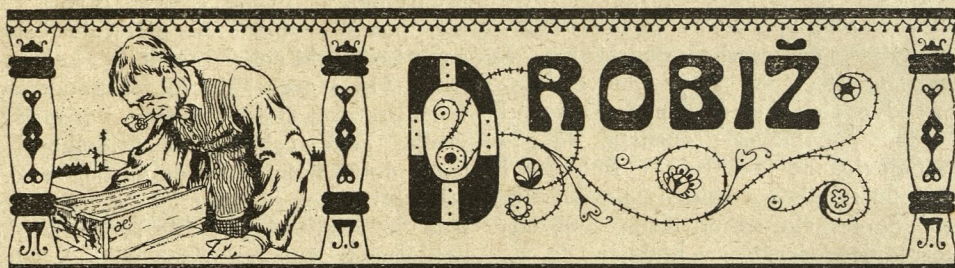
Nato prebere blagajnik Alojzij Bratina imenik članov iz leta 1918, in porbča o našem denarnem stanju. Dohodkov je bilo 150 K 9 vin., izdakov 109 K 70 vin., prebitka torej 40 K 39 vin. Računski zaključek se je pregledal in odobril. Nato se je pobrala udnina. Vkljub povišanju udnine na 8 K je plačalo članarino takoj 40 članov, med temi 16 novopriглаšenih.

Na splošno željo se je izvolil nov odbor in sicer: Načelnikom Alojzij Bratina, konc. studenčni mojster v Križevcih; namestnikom Jakob Rot, posestnik v Vučjivasi; tajnikom Franc Sršen, tržan v Veržeju; blagajnikom Alojzij Stuhec, posestnik v Starinovivasi; odbornikoma Anton Slavič, posestnik v Bučevcih in Franc Cimerman, tržan v Veržeju, in zastopnikom za osrednji občni zbor Franc Prelog, knjigovodja na Opekarni v Križevcih.

Končno se novoizvoljeni načelnik zahvali za mnogoštevilno udeležbo čebelarjev in za zaupanje ter obljubi po možnosti delo-

vati v prid in prospah podružnice. Predsednik predlaga, da bi se čimprej naročila za podružnico stiskalnica za umetne medstene, ki jo že marsikdo težko pogreša. Nadalje se priporoča, da podružnica priredi v mesecu juniju čebelarski shod, za katerega se naprosi g. pot. učitelja Jurančiča za poučno predavanje. Oba predloga sta bila soglasno sprejeta. Želeč obilo sreče vsem čebelarjem, posebno začetnikom v tekočem letu, zaključiti novi načelnik občni zbor. — Alojzij Bratina, t. č. načelnik.

Ksaverij v Savinjski doini. Podpisani vabi vse včlanjene čebelarje gornjegrajske čebelarske podružnice na občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 15. marca t. l. ob 3. uri popoldne v šoli v Ksaveriju. Na dnevnem redu je med drugim tudi volitev novega odbora in načelništa. Kdor bi se ne udeležil zborovanja, naj pošlje članarino 8 K. Čebelarski pozdrav! Josip Terčak.

»Osrednja čebelarska knjižnica«. Na zadnjem občnem zboru »Osrednjega čebelarskega društva« dne 15. avgusta 1918. sem stavil predlog, da naj osrednji odbor ustanovi na sedežu le — tega nekako »osrednje čebelarsko knjižnico«, ki bo gotovo prav dobro služila različnim ukaželjnim, posebno mlajšim čebelarjem. Predlog je našel dokaj paznosti, zavzel se je zanj posebno tudi dr. Lovro Pogačnik, kot bivši državni poslanec. Odbor kot tak ga je sicer tudi sprejel, toda le z opazko, da se bo na ta predlog posebno oziral, ko bo izvrševal oni obširni predlog, ki ga misli uživet, ko ustanovi osrednji odbor svoj »čebelarski dom« itd. — Ker pa mislim, da je oni načrt še precej daleč »za gorami«, bi pač bilo dobro, če se z ustanovitvijo »centralne knjižnice« takoj prične, kajti odlašati na dolga leta, bi se reklo prehudo grešiti. Kajti čimprej in čim več dobimo izobraženih čebelarjev, tem bolje. Pregovor pravi: »Kdor ne napreduje, nazaduje.«

Iv. Šega.

Ali je lastovka čebelam nevarna? To vprašanje si je stavil že marsikateri čebelar,

toda najbrže si ni vedel dati pravega odgovora. Razni prirodoslovci si tudi še danes niso ravno v tem vprašanju na jasnem. Kdor stika po raznih čebelarskih strokovnih listih, tudi ne bo našel mnogo, ali pa prav nič razpravljenega o tem. Zasedil sem pa slednjič vendar o tem vprašanju prav dobro razpravo, ki jo spisal tovariš-čebelar Ferdinand Šimon v »Češkem včelař«-u, št. 4 in 5, l. 1917., pod naslovom »Vlaštoky a včely«. ¹ Pisec končuje svojo razpravo tako-le: »Ako bi lastovke loville čebele, potem bi imel vsak čebelar vse polno lastovk okrog svojega čebelnjaka, kar bi lahko opazil takoj vsak otrok.« — Trditev bo nemara prava!

Iv. Šega.

Varujte se pred mišmi. Prijatelj nam piše, da so prišle v shrambo za satje miši in mu pokončale 300 A. Ž. satov. V satju jim je bilo tako všeč, da so se notri kar ugnezdile. Kako ogromna škoda je to, ve ceniti le tisti, ki čebelarji v A. Ž. panjih in je skusil, kako po-

¹ Prilicno si hočemo podrobneje ogledati razpravo.

časi se satje nabira in koliko truda in denarja je v 300 satih Gerstungove mere. — Pozor torej na miši! H.

Umetno satovje je iznašel in prvi pričel uporabljati Ivan Mehring, ki se je rodil dne 24. junija 1816 v Klein-Niedesheimu ob Renu in je umrl 23. novembra 1878 v Frankenthalu. Leta 1858. je razstavil izumitelj svoj izum na čebelarški razstavi v Stuttgartu, kjer je dobil tudi prvo odlikovanje. —a.

Mala naznanila sme vsak član dvakrat brezplačno objaviti.

Huber Franc je pač prvi naravoslovec, ki nam je podal natančneje podatke o vsem življenju naših čebel, kar so potem nadaljevali Siebolt, Lenkart, Dzierzon in pa naš Janša. Rojen je bil l. 1750. v Genfu. Posvetil se je popolnoma raziskovanju življenja čebel ter izdal temeljito pisane »Spomine«, a leta 1792. pa svojo svetovno znano »Nouvelles observations sur abieles«, kjer nam opisuje prav podrobno življenje čebel, posebno njihovo spolno življenje. Umrl je 21. dec. 1831 v Lausani, v starosti 81 let. Najbolj čudno pri tem učenjaku je pač to, da je popolnoma oslepel v svoji najlepši moški dobi, a vendar je svetu podaril tako natančen opis čebelinega življenja. Iv. Šega.

Delniška družba za izdelovanje marmelade in sadnih konzerv ter žitne kave. Sporočamo, da se snuje delniška družba za izdelovanje marmelade in sadnih konzerv ter žitne kave z imenom »Triglav«. Vsi pogoji so dani, da se bo podjetje lepo razvijalo. — Uživanje marmelade se je med vojsko zelo razširilo in udomačilo. V Jugoslaviji nimamo nobene tovarne za izdelovanje marmelade. Uživanje žitne kave je bilo tudi že pred vojsko splošno razširjeno. Ne le meščani, uradniki, delavci, ampak tudi kmetovalci so splošno kupovali žitno kavo (Knajpovo in Vidrovo). Na milijone je šlo denarja iz jugoslovanskih pokrajin za žitno kavo in marmelado v druge, zlasti nemške dežele. Segaj imamo Jugoslovani lastno državo in se bo treba postaviti na lastne

noge. Treba bo ustanoviti razna podjetja, ker bodo vsled colnine prišle stvari, ki jih nimamo doma, še veliko dražje.

Delniška družba »Triglav« bo prevzela po primerni ceni prostore, stroje in druge priprave od Živinorejske zveze v Šmarci, ki je že med vojsko začela izdelovati marmelado in ki ima po nizki ceni električno gonilno silo. Ker ne spada izdelovanje marmelade in žitne kave v delokrog imenovane zveze, zato prepusti vso napravo »Triglavu«. Na razpolago je družbi v vsakem oziru izvežban in skrben strokovnjak, ki bo vodil celo podjetje, — dani so torej vsi pogoji za zdrav in uspešen razvoj.

Zato se obračamo do vsakogar s prijaznim vabilom, da se udeleži z denarjem pri tem narodnem podjetju. Delnice so po 500 K, ki se bodo, kakor po vsej pravici upamo, obrestovale po pet in še več odstotkov. Sedaj, ko se ne ve, kaj bo z avstrijskim papirnatim denarjem, ki se po denarnih zavodih splošno le po tri odstotke obrestuje, je gotovo zelo pametno, da se dene v nameravano delniško podjetje, kjer bo varno in dobičkonosno naložen. Zato vabimo interesente, da vzamejo po več delnic po 500 K.

Prijave sprejema: Jadranska banka v Ljubljani — ali pa: Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Istočasno s prijavo naj se odpošlje po poštni nakaznici na isti naslov denar. Ko družba izda delnice, jih pošlje prejemnikom.

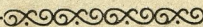
Prosimo vsakogar, da bi v svojem okolišu seznanil premožnejše ljudi z nameravanim podjetjem in jih povabil, da vzamejo eno ali več delnic. Če kdaj, je sedaj treba delati, da se naš narod gospodarsko osamosvoji in povzdigne. S tem namenom smo se lotili tega podjetja.

V Ljubljani, dne 2. januarja 1919.

Za pripravljalni odbor

delniške družbe »Triglav«:

Fr. Cerar. — M. Gostinčar. — V. Jeretina.

Listnica uredništva.

Uredniška listnica. Vsi rokopisi in vsi dopisi, ki so namenjeni uredništvu, naj se pošiljajo odslej na naslov: M. Humek, sadjarski nadzornik v Ljubljani, Linhartova ulica št. 12. Uredniški sklep za vsako številko je 1. vsakega meseca. Kar prejmemo pozneje, bo prišlo na vrsto šele naslednji mesec. Ta uredba je neogibno potrebna, ako hočemo res doseči točno izdajanje. Vse čebelarje - sotrudnike nujno prosimo, da se dosledno drže tega termina,

zlasti sedaj izpočetka. Dokler se namreč ne nabere kaj več zaloge, je uredništvo navezано, da nabira gradivo za vsako številko spróti. Termin za marčevo številko je vsled zakasnele pričujoče številke jako kratek. Zato ga izjemoma podaljšamo do 6. marca t. l. Če ne pride vmes kaka nepričakovana ovira, bomo z aprilovo številko popolnoma v rednem tiru, iz katerega se potem ne bomo dali izlepa spraviti.

Mala naznanila.

Čebele v rejo! Onim gg. čebelarjem, kateri iz kateregakoli vzroka, bodisi zaradi bolezni, bodisi zaradi pomanjkanja časa, ali pomanjkanja prostora, ali slabe paše, ne morejo uspešno čebelariti, naznanjam, da vzamem v rejo večje število panjev. Kraj je zelo ugoden za čebelorejo. Navadno odrojijo že v maju. Paša izvrstna: vrba, sadno drevje, borovnica, rdeča detelja, akacija, kostanj in ajda. — Hinko Likar, nadučitelj v pokoju, Blanca pri Sevnici.

Proda se 12 kranjčev, 6 žnideršičevcev ter nov modern čebelnjak. — Naslov: Anton Mrkun, župnik, Homec, pošta Radomlje. Oglada se takho vsak četrtek in nedeljo od 4.—5. ure popoldne.

Kupim osem starih praznih Albertijev-Žnideršičevih panjev, dobro ohranjenih in natančno izdelanih z vsemi pritiklinami. — Porenta Anton, župnik, Hinje, pošta Žužemberk, Dolenjsko.

Prodám 14 skoraj novih oken za tople grede (skoraj novih) ter 200 m pušpana za obsajenje vrtnih gredic. — Kostrevec Vekoslav, zobotehnik, Rožna dolina št. 136, pošta Vič pri Ljubljani.

Prodám 20 panjev-kranjčev čebel, lepih plemenjakov. Prodám tudi večjo množino čistega medu za pitanje (kakih 60 kg). Cena

za oboje po dogovoru. — Marija Bukovnik, Hotemože št. 21, pošta Tupaliče nad Kranjem (Gorenjsko).

Zamenjam več novih, zelo praktičnih pitalnikov (za Albertijev-Žnideršičeve panje) za dobrega kranjčiča ali vsaj dva in pol kg težak roj. — Ivan Mesar, vodja Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani.

Imam po nizki ceni naprodaj lično narejen čebelnjak, skoraj nov, v katerega gre 12 Žnideršičevih ali pa 25 kranjskih panjev. — Jakob Sušteršič, železniški čuvaj, Moste pri Ljubljani št. 30.

24 panjev čebel-kranjčic z mladimi maticami. Cena po dogovoru. — Ivan Soklič, Zalog, pošta Dol-Krtina.

Prodám 65 popolnoma novih, še nerabljenih A.-Ž. panjev Trinkovega dela. Cena po dogovoru. — Avgust Bukovic, Ljubljana, Karlovska cesta št. 20.

Kupci čebel, pozor! Prodám vse letošnje roje z lanskimi maticami. Cena po dogovoru. — Pečavnik Jožef, čebelar v Ravnah, pošta Šoštanj.

20 panjev čebel v kranjskih panjih. Cena po dogovoru. — Mrhar Jožef, Poljane št. 15, pošta Št. Vid.